

THISTED KOMMUNE

Miljøgodkendelse

Af malkekvægbrug

I/S Boesen
Lønnerupvej 13, 7700 Thisted

29. september 2010

Godkendelse af virksomhed i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Virksomhedens art: Kvægbrug med 524,44 DE

Ejer: Knud Boesen

Ejendommens CVR nr.: 229336083

Ansvarlig for driften: Allan og Knud Boesen

Tilsynsmyndighed: Thisted Kommune
Sagsbehandler: Dion Nørgaard

Dato: 29. september 2010

INDHOLDSFORTEGNELSE:

1.	GODKENDELSEN.....	5
2.	GENERELLE VILKÅR.....	6
2.1.	Dyrehold, husdyrgødning og udbringningsarealer.....	7
2.2.	Lugt.....	10
2.3.	Støv.....	10
2.4.	Affald.....	11
2.5.	Sprøjtemidler, giftstoffer og lægemidler.....	11
2.6.	Spildevand.....	11
2.7.	Skadedyr.....	12
2.8.	Støj.....	12
2.9.	Olietanke.....	12
2.10.	Kontrol og egenkontrol.....	13
2.11.	Renere Teknologi - BAT.....	14
2.12.	Driftsophør.....	14
3.	EJEROPLYSNINGER.....	15
3.1.	Sagens indbringelse.....	15
3.2.	Oplysninger om ejendommen.....	15
4.	GODKENDELSENS FORUDSÆTNINGER.....	16
4.1.	Beliggenhed af staldanlæg.....	16
4.2.	Arealer og harmonikrav.....	18
4.2.1.	<i>Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer.....</i>	<i>18</i>
4.2.2.	<i>Harmoniarealer.....</i>	<i>19</i>
4.2.3.	<i>Beskyttelse af overfladevand.....</i>	<i>20</i>
4.2.4.	<i>Beskyttelse af grundvand.....</i>	<i>21</i>
4.2.5.	<i>Beregning af fosforoverskud.....</i>	<i>21</i>
4.3.	Landskabelige hensyn.....	21
4.4.	Lugt fra stalde og opbevaringsanlæg.....	23
4.5.	Ammoniakemission.....	25
4.5.1.	<i>Naturområder.....</i>	<i>26</i>
4.5.2.	<i>Anlæggets ammoniakdeposition på naturområder.....</i>	<i>26</i>
4.5.3.	<i>Bilag IV og II arter.....</i>	<i>27</i>
4.5.4.	<i>Sjældne planter.....</i>	<i>28</i>
4.5.5.	<i>Beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3.....</i>	<i>29</i>
4.5.6.	<i>Kumulativ effekt i forhold til N- deposition.....</i>	<i>30</i>
4.6.	Dyrehold, husdyrgødning og opbevaringskapacitet.....	31
4.6.1.	<i>Opbevaringsanlæg.....</i>	<i>31</i>
4.7.	Indretning og drift.....	31
4.7.1.	<i>Råvarer og energiforbrug.....</i>	<i>34</i>
4.7.2.	<i>Vandforsyning.....</i>	<i>35</i>
4.7.3.	<i>Ventilation.....</i>	<i>35</i>
4.7.4.	<i>Støj.....</i>	<i>35</i>
4.7.5.	<i>Fluer/rotter mm.....</i>	<i>36</i>
4.7.6.	<i>Transport.....</i>	<i>36</i>
4.7.7.	<i>Spildevand.....</i>	<i>36</i>

4.7.8.	<i>Affald</i>	37
4.7.9.	<i>Støv</i>	37
4.7.10.	<i>Lys</i>	37
4.7.11.	<i>Egenkontrol</i>	37
4.7.12.	<i>Risici</i>	38
4.7.13.	<i>Anvendte BAT</i>	38
4.7.14.	<i>Foranstaltninger ved ophør af husdyrbrug</i>	43
5.	VURDERING AF LANDBRUGETS MILJØBELASTNING	44
5.1.	Beliggenhed af staldanlæg.....	44
5.2.	Beliggenhed af arealer	44
5.2.1.	<i>Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer</i>	44
5.2.2.	<i>Harmonitryk</i>	45
5.2.3.	<i>Beskyttelse af overfladevand</i>	45
5.2.4.	<i>Beskyttelse af grundvand</i>	45
5.2.5.	<i>Vurdering af fosforoverskud</i>	46
5.3.	Landskabelige hensyn	46
5.4.	Lugt fra stalde og opbevaringsanlæg.....	46
5.5.	Ammoniakemission	47
5.5.1.	<i>Vurdering af indflydelse på naturarealer</i>	47
5.6.	Dyrehold, husdyrgødning og opbevaringskapacitet.....	48
5.6.1.	<i>Opbevaringsanlæg</i>	48
5.7.	Indretning og drift.....	49
5.7.4	<i>Støj</i>	49
5.7.6	<i>Transport</i>	49
5.7.8	<i>Affald</i>	49
5.7.9	<i>Støv</i>	49
5.7.11	<i>Risici</i>	49
5.7.12	<i>Vurdering af BAT</i>	50
6.	MILJØ- OG RESSOURCESTYRING SAMT RENERE TEKNOLOGI	51
7.	OFFENTLIGHEDSFASEN	52
8.	SAMLET VURDERING	54
9.	OFFENTLIGGØRELSE OG KLAGEVEJLEDNING	55

BILAGSFORTEGNELSE:

Luftfoto oversigtskort
Oversigt over staldanlæg
Arealoversigt
Transportruter
Strandbeskyttelse og fredninger
Byområder
§ 3 arealer § 7 arealer
Nitrat- og fosfor klasser, bufferzoner Natura 2000 arealer
Plan for trinvis udvidelse
Beredskabsplan
Ansøgningsmaterialet

1. Godkendelsen

Boesen har den 5. august 2009 ansøgt om miljøgodkendelse til ejendommen Lønnerupvej 13, 7700 Thisted.

Baggrunden for ansøgningen er, at ejer Knud Boesen ønsker at udvide antallet af malkekøer på Lønnerupvej 13 fra 150 malkekøer med opdræt (292,58 DE) til 280 malkekøer med tilhørende kvieopdræt (524,44 DE). Tyrekalvene sælges fra ejendommen ved ca. 70 kg.

Dyreholdet udvides fra 292,21 DE til 524,44 DE. Der bygges ny AMS- kostald med sengebåse og spalter med robotskraber til 280 malkekøer. Opdrættet opstaldes i den eksisterende kostald med spalter, hvorpå der etableres skrabere. Der etableres kalveytter mellem staldene. I projektet etableres 2 nye gyllebeholdere på hver 4500m³ og den eksisterende gyllebeholder på 2000 m³ nedlægges. Produktionen i de eksisterende ungdyrstalde nedlægges.

50 % af den flydende husdyrgødning fra AMS- kostalden forsures.
Ensilageopbevaringen udvides med 3 ensilagesiloer mod vest.

Bedriftens samlede godkendte areal til udbringning af husdyrgødning udgør 148,52 ha.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Thisted Kommune hermed miljøgodkendelse til drift af ovennævnte landbrugsejendom med maksimalt 524,44 dyreenheder.

Eventuelle andre nødvendige tilladelser – herunder f.eks. anmeldelse efter §§ 31-32 i husdyrgødningsbekendtgørelsen er ikke omfattet af denne afgørelse.

Godkendelsen omfatter, at udvidelsen kan ske etapevis over 5 år således, at der de første to år udvides til 210 årskøer + opdræt, mens der i projektets anden fase øges op til det endelige antal på 280 årskøer + opdræt. godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år fra dags dato. Herved forstås at eventuelt byggeri er taget i brug (færdigmelding indsendt), og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Trinvis udførelse af projektets gennemførelse er vedhæftet bagest i godkendelsen.

Godkendelsen er meddelt i henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug lov nr. 1572 af 20. december 2006. (Husdyrloven) under anvendelse af omregningsfaktorer for beregning af dyreenheder i bilag 1A til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage. Godkendelse er givet på *vilkår angivet i punkterne 1 - 79.*

2. Generelle vilkår

1. Godkendelsen er gældende i 8 år og er retsbeskyttet i denne periode. Vilkårene kan i visse tilfælde ændres efter reglerne i Miljøbeskyttelseslovens § 41a.
2. Godkendelsen skal mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages efter 8 år, dvs. i 2018.
3. Landbrug, der søger om miljøgodkendelse efter lov nr. 1572 af 20. december 2006, skal bidrage til dækning af kommunale omkostninger i forbindelse med godkendelse og andre opgaver, jf. bekendtgørelse nr. 463 af 21. maj 2007 om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven.
4. Landbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer, der eventuelt fremgår af godkendelsens vilkår.
5. Alle krav, der følger af denne miljøgodkendelse og som ikke er fastlagt med anden frist, skal være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
6. Landbrugets anlæg og drift skal følge bestemmelserne i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., eller den til enhver tid gældende bekendtgørelse på området, i daglig tale kaldet "Husdyrgødningsbekendtgørelsen".
7. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften såvel som de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsens vilkår.
8. Sker der driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal redningsberedskabet på tlf. 112 straks underrettes, og efterfølgende skal der ske anmeldelse til Thisted Kommune.
9. Der skal opbevares ajourført beredskabsplan lettilgængelig på bedriften. Kopi af beredskabsplan er vedlagt godkendelsen.

2.1. Dyrehold, husdyrgødning og udbringningsarealer

10. Udvidelse af dyreholdet eller ændringer i sammensætningen må ikke ske, uden at kommunen har vurderet dette i forhold til miljøgodkendelsen.
11. Dyreholdet består i ansøgt drift af en malkekvægbesætning på 280 årskøer (tung race), 263 kvier fra 6 måneder til kælvning, 87 stk. småkalve fra 0 - 6 måneder samt produktion af 120 tyrekalve indtil ca. 70 kg.
12. Der er følgende staldafsnit:

Stald-afsnit nr.	Type	Dyretype/ vægtintervaller	Årlig produktion Antal årstyr	Antal DE
1	<u>Ny kostald:</u> Sengestald med spalter og skrabeanlæg (12 gange i døgnet). (+gylleforsuring) Dybstrøelse Lang ædeplads m/spalter	Malkeko (tung race) Malkeko	272 8	
2	<u>Eksisterende ungdyrstalde</u> Tages ud af produktion			
3	<u>Gl. kostald</u> Sengestald med spalter og skraber (12 gange i døgnet). (+gylleforsuring) Dybstrøelse Dybstrøelse	Kvier 10 - 24 mdr. Kvier 6 - 10 mdr. Småkalve 4 - 6 mdr.	205 58 29	
4	<u>Kalvehytter</u> Dybstrøelse Dybstrøelse	Småkalve (0 - 4 mdr.). Tyrekalve (40 - 70 kg).	58 120	
DE i alt				524,44

Tabel 1. oversigt over fordeling af dyrehold i staldafsnit

13. Gylle opbevares 2 ny gyllebeholdere på hver 4500 m³ samt under spalter i eksisterende og ny kostald. Eksisterende gyllebeholder på 2000 m³ nedrives. Eksisterende fortank på 500 m³ anvendes til opsamling af overfladevand.

14. Der skal hurtigst muligt og senest 7 dage efter omrøring og udspredning af gylle genetableres flydelag på gylletankene dog accepteres 14 dage ved tømning af beholderne.
15. Al udbringning af flydende husdyrgødning på sortjord og i græsmarker sker ved nedfældning.
16. Fast gødning, der udbringes på ubevoksede arealer, skal nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer.
17. Transport af flydende husdyrgødning på offentlige veje skal foregå i transportvogne, hvor åbninger skal være forsynet med låg eller lignende, så spild ikke kan finde sted. Transport gennem større byer og for afstande over 10 km skal foregå i lastbil eller et påhængskøretøj hertil.
18. Kun gødning, der indgår i mark- og gødningsplanerne, må opbevares på ejendommens arealer.
19. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk kvælstofholdigt gødning som f.eks. affald.
20. Det skal med sædskifte- og gødningsplaner til enhver tid kunne dokumenteres overfor Thisted Kommune, at gødning udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen og vilkårene i denne godkendelse.
21. Dybstrøelse opbevares i stalde og på møddingsplads Hovsørvej 37 samt i markstak.
22. Dybstrøelse skal i gennemsnit ligge mindst 3 måneder i stalden, før det kan betragtes som kompost.
23. Det er udelukkende kompost med et tørstofindhold på mindst 30 %, der må oplagres overdækket i markstak.
24. Kompost eller kompostlignende dybstrøelse må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted indenfor de følgende 5 år. Kort med placering af markstak skal opbevares sammen med gødningsplan/-regnskab for den pågældende planperiode.
25. Fast gødning, der ikke overholder kravet til opbevaring i markstak, skal opbevares på møddingsplads med fast bund og afløb til beholder eller opbevares i gyllebeholder.
26. Lagre af fast gødning uden daglig tilførsel skal overdækkes med kompostdug eller lufttæt materiale straks efter udlægning.
27. Ensilagepladser skal opfylde krav svarende til bestemmelserne for møddinger med randbelægning.

28. Ensilage skal håndteres, så der ikke er risiko for tab af næringsstoffer til omgivelserne.
29. Fordærvet ensilage fjernes, så lugt og fluegener undgås.
30. Arealer indenfor 2 meter dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb og søer må ikke gødes.
31. Der må ikke graves eller opretholdes render gennem de 2 meter dyrkningsfrie bræmmer ved vandløb og søer.
32. Dyrkning og pleje af § 3 arealer beliggende i området må ikke bevirke, at de ændrer deres karakter. Det vil sige, at hvis den hidtidige drift svarer til beskyttelsesniveauet, skal den hidtidige drift i disse områder opretholdes.
33. Dyrkning og pleje af arealer beliggende i habitatområde må ikke bevirke, at de ændrer deres karakter eller forringer udpegningsgrundlaget.
34. Udsiftning af bedriftens udspretningsarealer eller udsiftning af markarealer hos tredjemand til udspretning eller afsætning af gødning, der indgår i godkendelsen skal anmeldes til kommunalbestyrelsen inden 1. august for at kunne opnå accept/godkendelse gældende fra og med den kommende planperiode.
Der skal skelnes mellem bedriftens udbringningsarealer (ejede og forpagtede arealer) og markarealer hos tredjemand, således at nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori. Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang og ikke er mere sårbare.
35. På landbrugsbedriften må der udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til **1,7 DE/ha** pr. planperiode, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 27, stk. 2.
36. Den samlede årlige produktion og afsætning af husdyrgødning på Lønnerupvej 13 fordeler sig med:

Produktion:	Type	DE
Lønnerupvej 13	Kvæggylle	427,72
	dybstrøelse	44,32
	Afsat ved afgræsning udenfor udbringningsareal	51,37
Afsat til:		
Hovsørvej 2, 7700 Thisted	Kvæggylle	24,15
Havlandsvej 2; 7700 Thisted	Kvæggylle	20,86
Dæmningen 9, 7700 Thisted	Kvæggylle	8,51
Afsat til Morsø Bioenergi	Kvæggylle	166,50
Til udspretning på egne arealer	Kvæggylle og dybstrøelse	252,38

Tabel 2. Opgørelse af husdyrproduktion.

37. Der må maksimalt udbringes 252,48 DE på bedriftens egne arealer på 148,52 ha (1,7 DE/ha).
38. Der er truffet aftale om levering af 166,6 DE i kvæggylle til Morsø Biogasanlæg
39. Der skal anvendes sædskifte K4 som foreslået i ansøgningen. Sædskifte anvendes som virkemiddel til at reducere udvaskningen fra arealerne.
40. Der skal anvendes 1,5 % efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav om efterafgrøder.
41. Halvdelen af den flydende husdyrgødning fra AMS- kostalden forsures jf. vedlagte bilag fra Infarm A/S. Dokumentation for forsuring af den producerede gylle skal kunne forevises kommunen ved evt. tilsyn. Der etableres skabere på alle spaltearealer, der minimum kører 12 gange i døgnet.
42. Der skal etableres et 3 rækket læhegn syd for ensilagesiloerne for at afgrænse ejendommen mod sydvest (se bilag). Det tre rækker læhegn mod skel til Havlandsvej 11 og 9 bibeholdes.

2.2. Lugt

43. Ejendommen skal overalt renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt.
44. Landbrugsproduktionen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener udenfor ejendommens arealer.
45. Såfremt driften medfører væsentligt flere lugtgener end forudsat ved udarbejdelse af denne godkendelse, kan tilsynsmyndigheden fastsætte yderligere skærpede vilkår for driften til minimering af lugtgenerne.
46. Fordelingen af dyreholdet mellem staldafsnittene skal være som angivet i ansøgningsmaterialet.

2.3. Støv

47. Landbrugsproduktionen må ikke give anledning til væsentlige støvgener udenfor ejendommens arealer.
48. Fodersiloer m.v. skal indrettes, så støvgener i forbindelse med evt. indblæsning af foder undgås. Dette kunne for eksempel være ved anvendelse af cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

2.4. Affald

49. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og frie for affald. Evt. spild på offentlige veje i forbindelse med landbrugsmæssig drift (jord m.v.) fjernes hurtigst muligt.
50. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, må ikke nedgraves eller opbevares sammen med fast eller flydende gødning. Affaldet skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt og opbevares i lukket container eller placeres på et skyggefuldt sted hævet i en passende afstand fra jorden, så der kan ske luftudskiftning under dyret, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr jf. bekendtgørelse 439 om opbevaring af døde dyr § 3.
51. Andet affald, herunder farligt affald (olie- og kemikalieaffald) skal bortskaffes i overensstemmelse med Thisted Kommunes regulativ herfor.
52. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere el. lign. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afledning til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder el. lign., der opbevares.
53. Husholdningsaffald skal bortskaffes i overensstemmelse med Thisted Kommunes regulativ for husholdningsaffald.

2.5. Sprøjtemidler, giftstoffer og lægemidler

54. Sprøjtemidler og andre midler, der er mærkningspligtige, skal opbevares i lukket rum i tæt emballage, på tæt bund uden afløb. Kemikalieaffald og -emballage bortskaffes efter kommunens regulativ for farligt affald.
55. Påfyldning af sprøjtemidler skal foretages på betonareal med afløb til gyllebeholder.
56. Vandinstallationer, som benyttes til påfyldning af sprøjter, skal være forsynet med kontraventil og vandur. Der må ved påfyldning af sprøjter ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på vandforsyningen og væsken i sprøjten.
57. Lægemidler til dyr skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende i overensstemmelse med dyrlægens anvisninger.

2.6. Spildevand

58. Spildevand fra stalde og lignende skal ledes til gyllesystem eller anden opsamlingsbeholder.

59. Rengøring af maskiner bør foregå på befæstet areal med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder.

2.7. Skadedyr

60. Der skal på landbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
61. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

2.8. Støj

Ved vurdering af virksomhedens støjemission skal der tages højde for de retningslinjer, der opstilles i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra 1984, herunder forhold vedrørende referencetidsrum, korrektion for rene toner og impulsholdig støj m.v.

62. Ejendommens bidrag til støj i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelse eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau i dB(A):

Tidsrum		Grænse dB(A)
Mandag - fredag	kl. 07.00 - 18.00	55
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	
Mandag - fredag	kl. 18.00 - 22.00	45
Lørdag	kl. 14.00 - 22.00	
Søn.- og helligdage	kl. 07.00 - 22.00	40
Alle dage	kl. 22.00 - 07.00	

Tabel 3. Støjgrænser.

Maksimalværdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A).

Normal kørsel med traktor og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af støjgrænserne i ovenstående vilkår.

2.9. Olietanke

63. Etablering og sløjfning af olietanke skal ske i henhold til Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines,

Bekendtgørelse nr. 729 af 14. juni 2007 eller den til enhver tid gældende bekendtgørelse på området.

64. Ved opstilling af plasttanke henvises til Beredskabsstyrelsens vejledning til opstilling af plasttanke.

2.10. Kontrol og egenkontrol

65. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
66. Der skal føres kontrol med overdækningen af gyllebeholderen. Mindst 1 gang om måneden føres logbøger over tilstanden af anden tæt overdækning (f.eks. naturligt flydelag, snittet halm m.v.) Logbøgerne skal opbevares i mindst 5 år og skal på forlangende fremvises for tilsynsmyndigheden.
67. Ejendommens gylletanke skal hvert 10. år kontrolleres for styrke og tæthed. Det er brugeren af beholderen, der har ansvaret for at beholderkontrollen bliver udført i henhold til lovens bestemmelser. Udgifterne hertil afholdes af ejer eller bruger.
68. Gylletanke tømmes en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
69. Der skal udarbejdes mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskab i henhold til lovens krav.
70. Ejendommen skal føre journal over følgende:
- Forbrug af dieselolie
  - Forbrug af vand
  - Driftsuheld, som kan forårsage påvirkninger af det ydre miljø
  - Driftsforstyrrelser, som kan forklare øget brug af ressourcer
  - Gødningsplan og markplan for en 5 årig periode.
  - Sprøjtejournal
  - Logbog over flydelag på gyllebeholdere
  - Journal over drift af forsøringsanlæg
71. Som dokumentation for, at vilkårene i denne godkendelse overholdes, kan Thisted Kommune kræve, at ejeren lader foretage kontrolmålinger af f.eks. støj- og lugtemissioner. Eventuelle målinger skal udføres af et firma eller laboratorium, der er godkendt af kommunen. Udgifterne i forbindelse med ovennævnte dokumentation afholdes af ejeren.
72. Emissionsmålinger skal foretages på et tidspunkt, hvor virksomhedens aktiviteter svarer til maksimal drift, og foretages i punkter, der forinden er aftalt med kommunen. Målerapporten skal sendes til Thisted Kommune, der højst kan forlange emissionsmålinger udført én gang årligt. Udgifterne i forbindelse med ovennævnte dokumentation afholdes af ejeren.

73. Der skal foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssig forsvarligt. Dette gøres ved på tilsynsmyndighedens forlangende at fremvise kvitteringer for korrekt aflevering heraf.
74. Der skal foreligge dokumentation for at forsøringsanlægget anvendes i det omfang som denne godkendelse kræver. Dokumentationen skal kunne fremvises ved, på tilsynsmyndighedens forlangende, driftsjournal for forsøringsanlægget.

2.11. Renere Teknologi - BAT

75. Ejendommen skal inddrage renere teknologi i ejendommens udvikling. I forbindelse med ændringer og udvidelse af landbruget skal der foretages en vurdering af de påtænkte tiltag med henblik på at anvende renere teknologi.
76. Ejendommen skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
77. Ammoniakreduktionskravet nås ved at etablere gylleforsuring af 50 % af den flydende husdyrgødning i den ny AMS- stald sammen med skrabere ovenpå spalter i både ny AMS- stald og hos ungdyrene i den eksisterende kostald.
78. Drikkevandsinstallationer skal rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbrug skal registreres.
79. Kostald og tilbygning er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til drift af ventilationsanlægget.
80. Nybyggeri eller ændringer af eksisterende staldsystem skal anmeldes til kommunen.

2.12. Driftsophør

81. Hvis landbruget ophører med driften, skal det sikres, at der sker en oprydning på ejendommen for at forebygge forurening. Gyllebeholdere, fortank og gyllekældre på ejendommen tømmes. Alle staldanlæg rengøres og alt affald fjernes.

3. Ejeroplysninger

3.1. Sagens indbringelse

Thisted Kommune modtog den 5. august 2009 ansøgning om miljøgodkendelse til ejendommen Lønnerupvej 13, 7700 Thisted.

3.2. Oplysninger om ejendommen

Ejendommens navn:

Ejendommen ejes af: I/S Boesen, Lønnerupvej 13, 7700 Thisted.

Ejendommen er beliggende på Lønnerupvej 13, 7700 Thisted.

Ejerlav: Østerild By, Østerild. Matr. 13v
Ejerlav: Østerild By, Østerild. Matr. 13u
Ejerlav: Østerild By, Østerild. Matr. 12b
Ejerlav: St. Hillerslev By, Hillerslev Matr. 5f
Ejerlav: Østerild By, Østerild. Matr. 13o
Ejerlav: Østerild By, Østerild. Matr. 11c

Ejendomsnummer: 7870117341

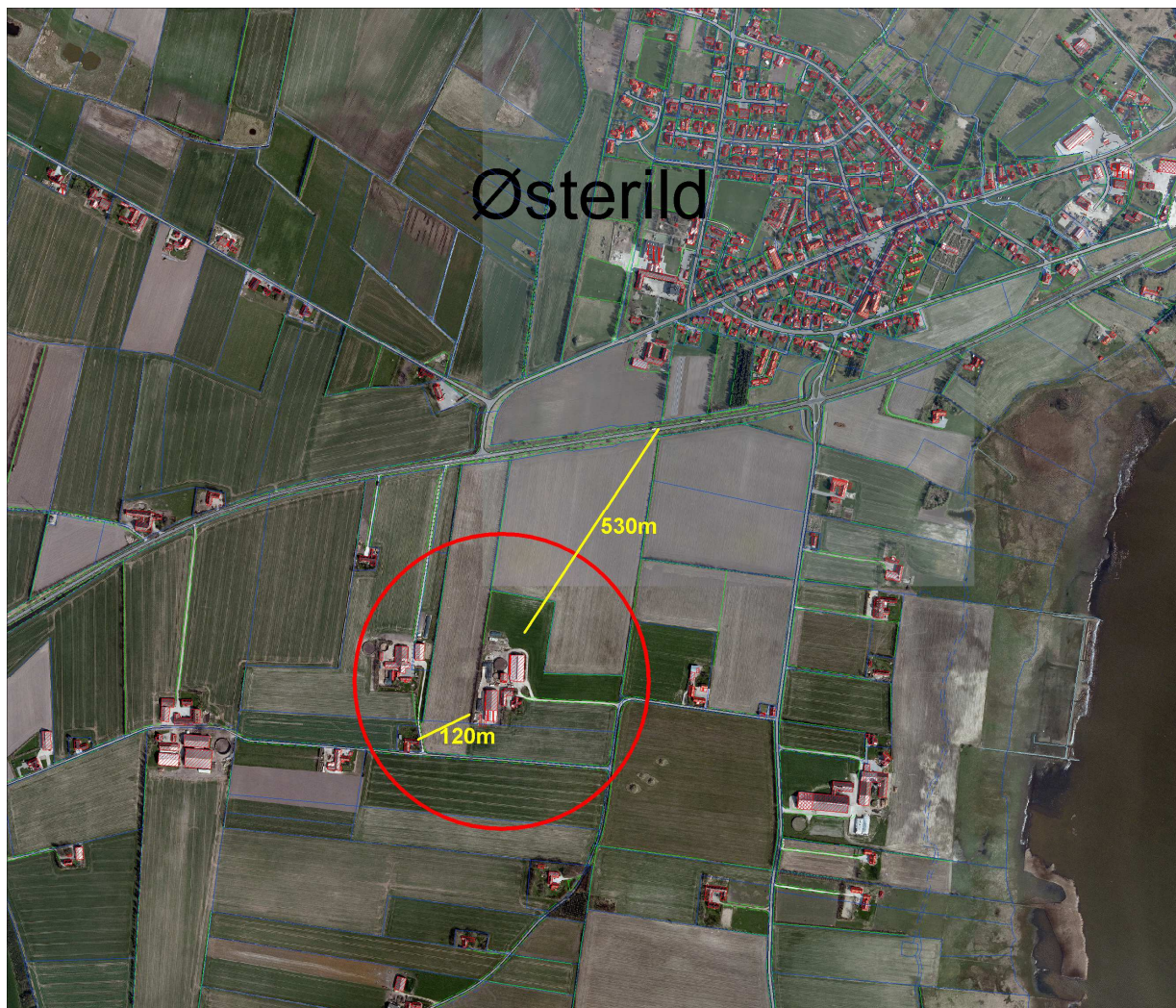
CVR nr.: 29336083

CHR numre: 62892

4. Godkendelsens forudsætninger

4.1. Beliggenhed af staldanlæg

Ejendommens bygninger er beliggende i landzone i primært jordbrugsområde som vist på nedenstående luftfoto:

Korteste afstand fra staldanlæg til eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde er ca. 530 m i nordøstlig retning (Østerild). Afstanden til nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt i landzone er 120 m i sydvestlig retning (Havlandsvej 9, 7700 Thisted). Afstanden til nærmeste enkeltbolig med landbrugspligt er ca. 100 m i vestlig retning (Havlandsvej 11, 7700 Thisted). Habitatområde Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg ligger hhv. 500 m vest for og 740 m øst for ejendommen. Nærmeste § 7 registreret område er § 7 hede 1060 m vest for ejendommen.

Ejendommen er ifl. fredningsplan 1986-96 beliggende i et forholdsvist robust landbrugslandskab udenfor biologisk og geologisk interesseområde dog klassificeret som forhistorisk interesseområde.

Landskabet er et landbrugslandskab med flade plateauer i åben men delt landskab. Området er forholdsvist tæt bebygget og rummer mange læhegn og er stort set opdyrket.

Staldanlæggets placering i forhold til generelle afstandskrav er angivet i nedenstående tabel:

	Afstand, m	Krav, m
Ikke almene vandforsyningsanlæg - Fra eksisterende stalde til egen markvandingsboring	ca. 340	25
Almene vandforsyningsanlæg (I/S Østerild Vandværk, Privat fælles vandforsyning nordøst) Hillerslev Vandværk	> 2 km	50
Vandløb (Store å)	>500	15
Til offentlig vej og privat fællesvej Havlandsvej	70	15
Levnedsmiddelvirksomhed	>1000	25
Eksisterende beboelse på samme ejendom - fra eksisterende stald - fra ny AMS- kostald	< 15 60	- 15
Til naboskel (gyllebeholder)	5	30
Nabobeboelse uden landbrugspligt (Fra ensilagesiloer)	98	50
Byzone og sommerhusområde	530	300
Nabobeboelse med landbrugspligt	110	

Tabel 4. Staldanlæggets placering i forhold til generelle afstandskrav.

Der er givet dispensation til opførelse af gyllebeholder 5 m fra naboskel. Der har været udsendt nabohøring angående dette.

4.2. Arealer og harmonikrav

Arealerne er beliggende i landzone i primære jordbrugsområde.

Arealerne afvander primært til Østerild Fjord og i mindre grad til Lønnerup Fjord.

Arealerne 2-0, 8-0, 11-1, 18-1, 16-0, 16-1, 16-2, 16-6, 16-4, 16-5, 16,3, 20-1, 20-6, 20-7, 20-8, 20-9, 23-0, 24-0, 26-0, 26-1, 26-2, 32-0, 34-0, 44-0 og 45-0 er beliggende i Habitatområde Løgstør Bredning Vejlerne og Bulbjerg. En undersøgelse af dyrkningshistorik for disse arealer viser, at alle arealerne er dyrket med sædskifte fra siden før 1992.

Areal 10-0 er registreret som værende § 3 eng. arealet. Arealet har været med i omdriften fra siden før 1992.

Arealerne 9-0, 7-0, 45-0 og 34 er beliggende i Tagmarkens Landvindingslag

Arealerne 8-0 er beliggende i Østerild Kær Landvindingslag

Arealerne 16-0, 16-1, 16-2, 16-3, 16-4, 16-5, 16-6, 20-1, 20-6, 20-7, 20-8, 20-9, 23-0, 24-0, 26-0, 26-1 og 26-2 er beliggende i Hovsør Landvindingslag.

4.2.1. Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Udbringningsarealerne støder op til § 3 beskyttet vandløb, mose, eng, strandeng, næringsrigt vandhul og kalkoverdrev. Disse arealer vurderes ikke at blive yderligere belastet i forbindelse med den ansøgte drift. Der er desuden ingen af udbringningsarealerne, der skråner stærkt ned mod beskyttede naturområder.

Kulturrenge kun må anvendes som udbringningsarealer, hvis de er anvendt som dette inden 1992 og intensiteten for udbringning ikke øges.

En stor del af arealerne ligger indenfor Natur 2000-område nr. 16. De arealer, der ligger helt eller delvist i internationalt naturbeskyttelsesområde er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 19 b (anmeldeordning).

For de arealer, der grænser op til beskyttet natur indenfor Natura 2000 område nr. 16, har kommunen kendskab til følgende kvælstoffølsomme naturtyper: Kalvoverdrev (habitatnaturtype 6210). Denne naturtype har tålegrænseinterval på 15-25 kg N/ha/år og den nedre del af tålegrænsen er ikke overskredet med baggrundsbelastningen. Kommunen har ikke kendskab til andre mere kvælstoffølsomme naturtyper på arealer grænsende op til udbringningsarealerne i den ansøgte drift. På denne baggrund vurderes det at naturarealerne kan opretholde gunstig bevaringsstatus på trods af evt. randpåvirkning fra den ansøgte markdrift.

I forhold til den angivne markplan i ansøgningen for denne godkendelse er mark 41-1 tages ud af ansøgningen. Luftfoto-analyse af området viser, at der er tale om § 3-beskyttet eng. Den lille mark var ikke omlagt i 2002, da de øvrige tre marker nord herfor var omlagt, og i de øvrige år har mark 41-1 samme karakter som arealerne syd og øst for de tre marker (40-0, 40-1 og 41-0).

Beliggenheden af arealerne fremgår af vedlagte kortbilag.

4.2.2. Harmoniarealer

Ejendommen råder over 148,52 ha til udbringning af husdyrgødning.

Af nedenstående tabel fremgår de ejede arealers placering indenfor nitratklasser, fosforklasser, vandindvindingsområder samt arealernes jordbundstype og dræningsforhold.

Klassificering	
Nitratklasse 0	147,7ha
Nitratklasse 1	0 ha
Nitratklasse 2	0 ha
Nitratklasse 3	0,82 ha
Fosforklasse 0	105,46 ha
Fosforklasse 1	0 ha
Fosforklasse 2	43,06 ha
Fosforklasse 3	0 ha
Nitratfølsomme indvindingsområder	0 ha
Jordbundstype	JB1, JB2, JB3, JB4
Drænedede arealer	111 ha

Tabel 5. Klassificering af udbringningsarealerne.

Udbringningsarealerne er primært beliggende i nitratklasse 0. Ca. 1/3 er beliggende i fosforklasse 2 og resten i fosforklasse 0. Ingen af ejendommens udbringningsarealer er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder. Ca. 111 ha af ejendommens arealer er drænedede.

Beskyttelsen af vandområderne mod nitratbelastning bevirker en skærpelse af de generelle regler:

- Arealer beliggende i nitrat kl. 0 skal opfylde de generelle regler.
- For arealer beliggende i nitrat kl. 1 kan det tillades, at der udbringes husdyrgødning svarende til 85 % af det generelle harmonikrav.
- For arealer beliggende i nitrat kl. 2 kan det tillades, at der udbringes husdyrgødning svarende til 65 % af det generelle harmonikrav.
- For arealerne beliggende i nitratklasse 3 kan det tillades, at der udbringes husdyrgødning svarende til 50 % af det generelle krav.

Bedriftens harmonital i forhold til de generelle harmoniregler er max. 1,7 DE/ha.

Andelen af arealer, der er beliggende i nitratklasse og fosforklasse bevirker, at der maksimalt må udbringes 1,6953 DE/ha. Ved anvendelse 1,5 % efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav til efterafgrøder accepteres, at der kan udbringes **1,7 DE/ha/år**.

4.2.3. Beskyttelse af overfladevand

Arealer afvander dels gennem Lønnerup fjord eller Østerild Fjord til Limfjorden. De to fjorde udmunder i Limfjorden.

Lønnerup Fjord

Det samlede oplandsareal til Lønnerup Fjord udgør 14.412 ha. Ca. 221 ha af ejendommen s udbringningsarealer ligger i oplandet til Lønnerup Fjord og udgør derfor ca. 1,5 % af oplandsarealet.

Ifølge beregninger i N-Farm bidrager udspreddingen af husdyrgødning på ejendommens arealer med 6,5 kg N/ha til udvaskningen af kvælstof fra de anvendte arealer. Pga. størrelse på arealer og reduktionsprocent kommer dette bidrag til at udgøre langt under 1 % af den samlede udvaskning til Lønnerup Fjord.

Østerild Fjord

Det samlede oplandsareal til Østerild fjord er 3431 ha. Ca. 20 ha af ejendommen udbringningsarealer ligger i dette opland, hvilket svarer til 0,5 % af oplandsarealet. Ifølge beregninger i N-Farm bidrager udspreddingen af husdyrgødning på ejendommens arealer med 6,5 kg N/ha til udvaskningen af kvælstof fra de anvendte arealer. Pga. størrelse på arealer og reduktionsprocent kommer dette bidrag til at udgøre langt under 1 % af den samlede udvaskning til Østerild Fjord.

De to fjorde udmunder i Limfjorden. Ifølge basianalysen for Limfjorden i forbindelse med vandplanlægningen i henhold til miljømålsloven er Limfjorden overbelastet med kvælstof, og kvælstofbelastningen anses for at være en trussel imod at opnå gunstig bevaringsstatus. Projektets andel af udvaskningen til Limfjorden vurderes ligeledes, at udgøre en endnu mindre del af den samlede udvaskning af kvælstof til Limfjorden.

Reduktionspotentiale:

Ejendommens udbringningsarealers evne til at reducere nitrat er beregnet til 99,72 %, arealerne er således ikke omfattet af nitratklasse

Strukturudviklingen i området:

Jordbrugskommissionens analyser af jordbrugserhvervet i postnr. område 7700 viser et mindre fald i dyretrykket i perioden fra 2001 (1,15 DE/ha) til 2006 (1,10 DE/ha). Det forventes at denne udvikling er fortsat i området.

Ved udbringning af husdyrgødning og anvendelse af sædskiftet som foreslået i ansøgningen bliver det maksimale dyretryk på bedriften **1,7 DE/ha/år**.

Beregning af udvaskning af nitrat via Farm-N medfører, at kg N/ha DEmax (uden virkemidler) er 70,50 kg N /ha og DEreel (med virkemidler) er 70,20 kg N /ha.

Nærmeste vandløb er Korskær Grøft ca. 600 m nord for anlægget.

4.2.4. Beskyttelse af grundvand

Grundvandsstrømningen i området er overvejende langsom mod sydøst se kortbilag. Ud fra en undersøgelse af højdekurver og grundvandspotentialelinjer forventes det, at der er ca. 18 m ned til grundvandet. Jordbunden i området består overvejende af finkornet materiale.

Nærmeste vandboring er privat brønd Lønnerupvej 11 ca. 340 m syd for ejendommen. Nærmeste private fælles vandforsyning ligger > 2 km fra ejendommen.

Der dyrkes ikke arealer, der er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder.

4.2.5. Beregning af fosforoverskud

Med det planlagte sædskifte for kvægbruget forventes fjernet 25,0 kg P/ha.

Fosforbalancen forventes at se ud som i nedenstående skema.

Fosforbalance opgørelse				
Nudrift	Kg P	DE	Kg/DE	
Fosfor-tilførsel	4224	278		
Ansøgt				Kg P/ha ved 1,7 DE/ha
Fosfor-tilførsel	3893	252	15,4	26,2
Fosfor-fracørsel	3713			25
Samlet fosforbalance	180			1,2 kg P/ha

Tabel 6. Fosforberegninger.

Efter ændringen vil der således samlet blive tilført 1,2 kg fosfor mere pr. ha/år til ejendommens udbringningsarealer, end der fracøres med afgrøderne. Samlet set er dette et fald i forhold til nudrift.

Krav om begrænsning af fosforoverskuddet overholdes ifølge "husdyrgodkendelse.dk" så der stilles ikke krav om yderligere foranstaltninger for at reducere fosforudledningen.

For at undgå overfladeafstrømning af fosfor til søer og vandløb holdes en god afstand til disse, når arealet skråner mod søer og vandløb.

4.3. Landskabelige hensyn

I forbindelse med udvidelsen, bygges ny AMS-stald på 5200 m². Stalden opføres i stil med eksisterende stald. Bygningens højde er ca. 11 m med 20 grader taghældning. De to gylletanke a 4500 m³ opføres i betonelementer. Derudover etableres yderligere plansiloanlæg 3 stk. af 12 x 50 m som vist på nedenstående tegning. Ydermere forlænges den nuværende malkestald med dybstrøelsesafdeling. Denne stald har en

bygningshøjde på 7,5 m og 20 graders taghældning. Kalvehytterne/fælleshytterne flyttes ud øst for den nye AMS-stald.

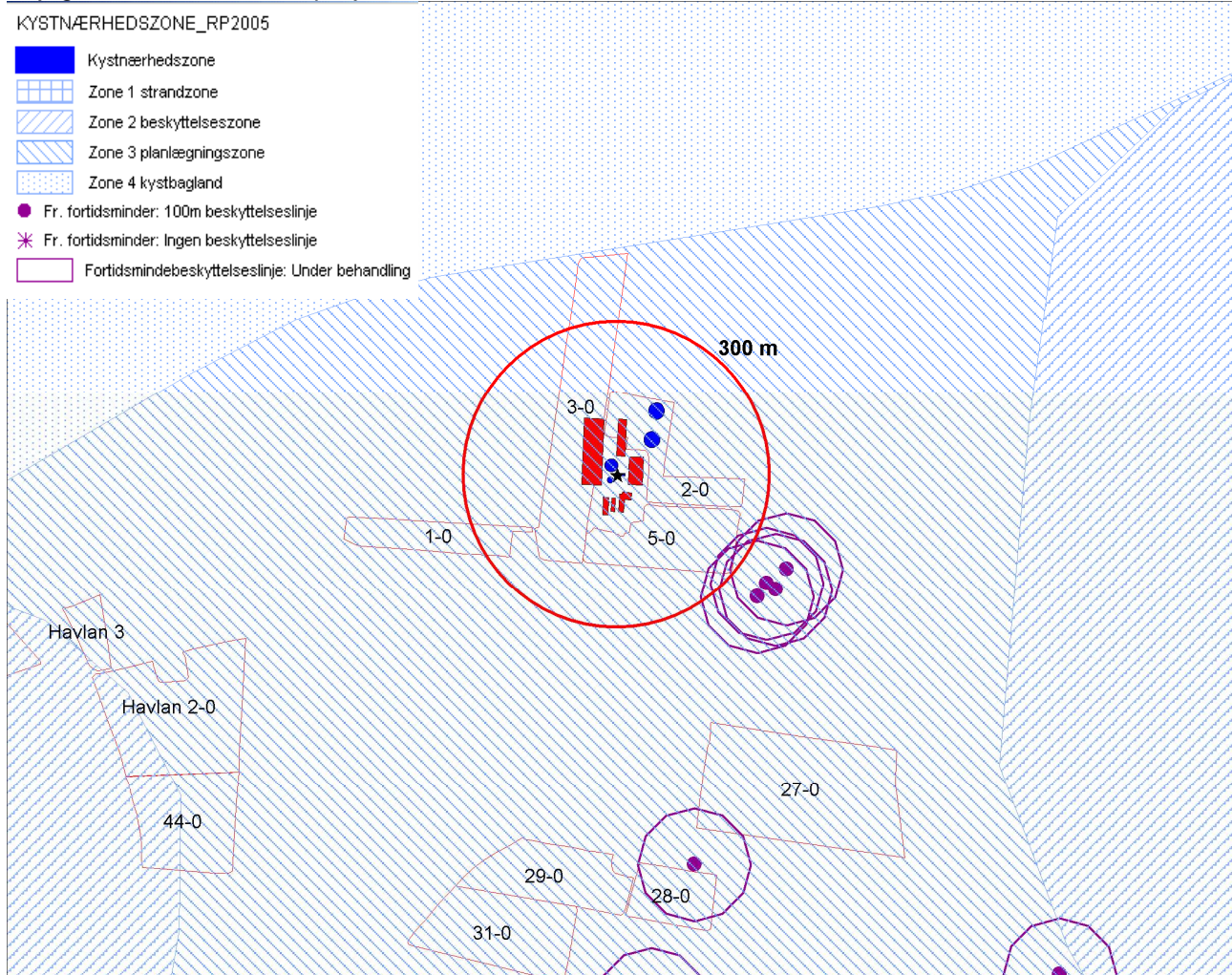
Ejendommen er skærmet af et læhegn mod vest og beplantning mod syd. Der etableres desuden tre rækker læhegn syd for køresiloerne for at afgrænse ejendommen mod sydvest.

Nye anlæg etableres i tilknytning til de eksisterende anlæg. Forskellige alternative placeringer er blevet drøftet men der er ikke fundet at den nye stald kan placeres anderledes.

Det eksisterende anlæg og de nye tilbygninger ligger indenfor kystnærhedszone (planlægningszone 3). Der er ca. 310 m til nærmeste fredede fortidsminde mod sydøst (gravhøj) fra ungtyrestalden, og der er ingen øvrige fredninger i relevant nærhed. Nye bygninger indpasses ved materialevalg og design til de bestående bygningers fremtoning.

Anlægget er ikke beliggende i udpegede værdifulde landskaber eller naturområder med særlig interesse eller landskabelig og geologisk værdi.

Kirkebyggelinje: ca. 790 m nordøst (Østerild) fra den nordligste gylletank.

Kystnærhedszone: Anlægget er beliggende indenfor kystnærhedszone planlægningszone 3 (se ovenstående billede)

Strandbeskyttelseslinje: ca. 2650 m syd for anlægget

Klitfredningslinje: ingen i relevant nærhed

Skovbyggelinje: ca. 1420 m nordøst fra den nordligste gylletank

Sø- og åbeskyttelseslinje: ca. 1000 m fra anlægget mod øst

Skovrejsningsområder: ca. 450 m nord for anlægget

Beskyttede sten- og jorddiger: flere i nærheden. Nærmeste er beliggende 200 m fra ungtyrstalden mod øst.

4.4. Lugt fra stalde og opbevaringsanlæg

Der kan forekomme lugtgener fra kostaldene, hvor der er naturlig ventilation. Endvidere kan der forekomme lugtgener ved gylleomrøring samt ved udkørsel af gylle på markerne.

Generelt har en høj hygiejnestandard stor indflydelse på lugtgener fra staldanlægget.

Lugtgener begrænses ved jævnlig rengøring af stalde og udenomsarealer.

Gyllen i gylletankene er uden fast overdække. Hurtigst muligt og senest 7 dage efter omrøring og udbringning skal gylleoverfladen være dækket med et naturligt flydelag. Al udbringning af flydende husdyrgødning foregår ved nedfældning.

Afstand fra lugtcentrum til hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig fra henholdsvis kostald, tilbygning og eksisterende stald fremgår af nedenstående tabel.

Staldafsnit	Område	Afstand til område [m]	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE
Eksisterende Kostald	Byzone	628	Nej	0
Eksisterende Kostald	Samlet bebyggelse	628	Nej	0
Eksisterende Kostald	Enkelt bolig	248	Ja	0
Ny AMS-stald	Byzone	641	Nej	0
Ny AMS-stald	Samlet bebyggelse	641	Nej	0
Ny AMS-stald	Enkelt bolig	218	Ja	0
Eksisterende ungdyrstald 1	Byzone	716	Nej	0
Eksisterende ungdyrstald 1	Samlet bebyggelse	716	Nej	0
Eksisterende ungdyrstald 1	Enkelt bolig	162	Nej	0
Eksisterende ungdyrstald 2	Byzone	706	Nej	0
Eksisterende ungdyrstald 2	Samlet bebyggelse	707	Nej	0
Eksisterende ungdyrstald 2	Enkelt bolig	176	Nej	0
Ungtyrstald	Byzone	691	Nej	0
Ungtyrstald	Samlet bebyggelse	692	Nej	0
Ungtyrstald	Enkelt bolig	198	Nej	0
Kalvehytter/fælleshytter	Byzone	586	Nej	0
Kalvehytter/fælleshytter	Samlet bebyggelse	587	Nej	0
Kalvehytter/fælleshytter	Enkelt bolig	273	Ja	0

Tabel 7. Placering af staldanlægget i forhold til omkringliggende beboelse.

Resultatet af lugtgeneberegningen foretaget i "husdyrgodkendelse.dk" fremgår af nedenstående tabel:

Områdetype	model	Ukorrigeret geneafstand [m]	Korrigeret geneafstand [m]	Geneafstand nudrift [m]	Vægtet gennemsnitsafstand [m]	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	265				ok
Samlet bebyggelse	Ny	179				ok
Enkelt bolig	Ny	84				ok

Tabel 8. Resultat af lugtberegning.

Genekriteriet er i alle 3 tilfælde overholdt. Der er ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstanden. Forklaring til beregningsmetode for luftgener er vedhæftet bagest i godkendelsen.

4.5. Ammoniakemission

Den samlede ammoniakemission fra anlægget forventes efter udvidelsen at være ca. 2.856 kg N pr. år, hvilket er en reduktion på ca. 216 kg N pr. år i forhold til nudrift. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Fordelingen af det samlede ammoniaktab fra staldanlægget er vist i nedenstående tabel.

Kilde	Kg N
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	84
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	2.108
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	634
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	29
Samlede ammoniaktab	2.856

Tabel 9. Fordeling af ammoniaktab fra de enkelte anlæg.

Ejendommen skal opfylde det generelle krav fra 2009 på 25 % reduktion af NH_3 tab fra stald og lager. Dette er opnået ved at etablere forsuring af 50 % af den flydende husdyrgødning samt etablere skrabere på spalter i den eksisterende kostald og fast gulv med skrabere i den ny ungdyr- og goldkostald. Da en del af gyllen forsures er der ikke stillet krav om overdækning af de nye gyllebeholdere. En overdækning vil derudover betyde, at gyllebeholderen bliver væsentlig højere og vil syne mere i landskabet.

Vejledende emissionsgrænseværdier

Det samlede dyrehold på ejendommen består fremover af en malkekobesætning på 280 årskøer i ny AMS-stald samt 263 kvier fra et halv år til kælvning i eksisterende kostald. Malkekøerne opstaldes i den nye AMS-kostald, kvierne går i den eksisterende kostald. I vurderingen af om det vejledende grænseværdier, for ammoniakemission, er overholdt er anvendt:

Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for konventionel produktion af malkekøer (Gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12 Miljøministeriet, Miljøstyrelsen 2010.

Beregninger af emissionsgrænse- niveauet er vist i nedenstående skema:

Beregninger af emissionsniveau i nye stalde	Emission pr enhed kg NH ₃ -N	Samlet emission kg NH ₃ -N
Emissionsgrænseværdi pr ko	7,4	2072
Emissionsgrænseværdi pr kvie (halv år til kælvning)	3,11	818
I alt Samlet emissionsgrænse- niveau		2890

Tabel 10. Beregninger over vejledende emissionsgrænseniveauer for ammoniak.

Ammoniakemissionen er for den ansøgte produktion ifølge IT-ansøgningen (skema 10215 version 2) på 2.856 kg N/år og kommunens krav til det maksimale emissionsniveau er dermed overholdt. Der er stillet vilkår til anvendelse af de valgte tiltag i miljøgodkendelsen.

4.5.1. Naturområder

Husdyrloven forpligter kommunerne til at varetage hensynet til natur med dens bestande af vilde dyr og planter og disses levesteder, jf. lovens § 23, stk. 2. Såfremt lovens generelle regler ikke sikrer dette hensyn tilstrækkeligt, har kommunen mulighed for at stille yderligere vilkår. På baggrund af denne forpligtelse har Thisted Kommune udarbejdet denne naturvurdering for det husdyrbrug, der søger om miljøgodkendelse.

Denne naturvurdering bygger på tolkning af luftfoto, beregning af kvælstofdeposition med de bedst tilgængelige modeller, samt den på nuværende tidspunkt tilgængelige viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Thisted Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen herunder beregninger af ammoniakafsætning omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg, da husdyrbruget ikke allerede har en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven.

4.5.2. Anlæggets ammoniakdeposition på naturområder

Natura 2000

Anlægget med stalde og opbevaringsanlæg ligger ikke indenfor et Natura 2000-område, men mellem to dele af samme Natura 2000- område. Det nærmest liggende Natura 2000-område, ligger ca. 500 m vest for driftsbygningerne, mens der er ca. 750 m til Natura 2000-området mod øst. Der er tale om Natura 2000 område nr. 16: Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg (habitatområde nr. H16 og fuglebeskyttelsesområde nr. F20 og F19).

Såfremt ejendommen har udbringningsarealer indenfor eller grænsende op til Natura 2000 er dette behandlet under afsnittet om udbringningsarealer. I dette afsnit vurderer kommunen påvirkningen af Natura 2000-områder med luftbåren ammoniak, herunder påvirkningen af de terrestriske naturtyper og arter i udpegningsgrundlaget, fra det ansøgte projekt.

Bevaringsmålsætningen for Natura 2000-områder er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for.

I udpegningsgrundlaget for Natura 2000- område nr. 16 indgår en lang række naturtyper og arter, som fremgår af bilag. Flere af disse er følsomme overfor kvælstofbelastning. En ammoniakdeposition, som overskrider naturtypens tålegrænse, vil forhindre opfyldelse af målsætningen om at sikre og genoprette gunstig bevaringsstatus for naturtypen. For arterne på udpegningsgrundlaget gælder, at deres bevaringsstatus kan trues af, at deres levesteder forringes ved en høj ammoniakafsætning.

De nærmeste kvælstoffølsomme naturtyper i nærheden af anlægget er Kalk-overdrev (6210) og Riggær (7230). Derudover er der strandeng (1330), som ikke er en særligt kvælstoffølsom naturtype, samt et vandhul, der er registreret som næringsrigt vandhul (3150) og som vurderes at være eutrofieret som følge af næringstilførsel fra landbrugsdrift (ansøger ejer ikke arealerne grænsende op til vandhullet). Beregninger på ammoniakdeposition, som fremgår af nedenstående tabel, viser at tålegrænsen ikke er overskredet for strandeng.

Det nærmeste beliggende kalkoverdrev (ca. 1000 m syd-vest for anlægget) er af Miljøcenter Ålborg klassificeret som havende naturtilstandsklasse II. Naturtyper i tilstandsklasse II er udtryk for god naturtilstand, og arealet er således vurderet til at være i gunstig bevaringsstatus. Tålegrænseintervallet for kalkoverdrev er 15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er af DMU angivet til at være 14,6 kg N/ha/år. Beregninger foretaget i bedst tilgængelige modeller viser, at der vil ske en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år og en samlet afsætning fra anlægget på Lønnerupvej 13 på under 0,2 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 14,6 kg N/ha/år er kalkoverdrevet nedre tålegrænse således ikke overskredet.

Det nærmeste beliggende riggær (ca. 950 m nordøst for anlægget) er af miljøcenter Ålborg klassificeret som havende naturtilstandsklasse I og er således vurderet til at være i gunstig bevaringsstatus. Tålegrænseintervallet for Riggær er ligesom for kalkoverdrevet 15-25 kg N/ha/år. Den samlede belastning fra anlægget er beregnet til 0,3 kg N/ha/år, mens merbelastningen er 0,0 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 14,7 kg N/ha/år og ingen merbelastning er naturtypens nedre tålegrænse således ikke overskredet.

Områdets værdi som fuglelokalitet vurderes ikke at forringes, idet områdets naturtilstand vurderes ikke at ændres ved det ansøgte projekt.

Kommunen vurderer derfor, at udvidelsen vil have en neutral effekt på Natura 2000-området.

4.5.3. Bilag IV og II arter

Medlemslandene i EU skal i henhold til habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor. En tilladelse eller godkendelse må ikke kunne beskadige eller ødelægge leve-, yngle- eller raste-områder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der er listet i habitatdirektivets bilag IV, a og b.

Kommunen skal foretage en vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke en bilag IV-art væsentligt, før

kommunen kan træffe afgørelser i medfør af bl.a. husdyrlovens §§ 10, 11 og 12 (jf. bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter).

Bilag IV-arter registreret på eller nær ejendommen

Kommunen har ikke kendskab til, at der er registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af anlægget eller på udbringningsarealerne i det ansøgte projekt.

Der er forekomster af arterne strandtudse og odder i vandløbssystemer eller beskyttede naturarealer i området. Der er dog ingen af udbringningsarealerne der grænser direkte op til naturarealerne med de registrerede fund. På den baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse og levevis, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlige negative konsekvenser for bilag IV-arterne, strandtudse og odder, eller disses leve-, yngle- og opholdssted.

Derudover er der i 2008 registreret en koloni af Damflagermus ca. 700-1000 m nordøst for anlægget. Med baggrund i viden om Damflagermusens levevis er det med det ansøgte projekt relevant at vurdere på (1) forringelsen af sommerkvarterer samt (2) forurening af søer, vandløb og brakvandsområder (jf. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, faglig rapport fra DMU nr. 635).

Ad (1). Da der er tale om et kvægbrug, hvor der er naturlig ventilation i alle stalde, vil det ansøgte projekt ikke forringe damflagermusens mulighed for at finde sommerkvarter i nærheden af de åbne vandflader i området.

Ad (2). Det er i afsnittet om udvaskning vurderet, at den ansøgte drift ikke vil have en negativ effekt på Natura 2000-områdets vandområder. Hermed vil der heller ikke ske en forurening af vandområderne, som ellers ville kunne nedsætte insektproduktionen og dermed fødegrundlaget for arten.

Øvrige bilag IV arter

Enkelte arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. På baggrund af Faglig rapport fra DMU nr. 635 samt kommunens kendskab til området, vurderes det at være relevant at foretage en vurdering i forhold til følgende bilag IV-arter: andre flagermus-arter, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Kommunen vurderer, at udvidelsen af bedriften på Lønnerupvej 13 har en neutral effekt for de nævnte bilag IV arter.

4.5.4. Sjældne planter

Danmark har et internationalt ansvar for at værne om arter beskyttet ifølge den danske Rød- og Gulliste. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret sjældne plante-arter på ejendommen eller udbringningsarealer tilhørende bedriften. Kommunen har dog kendskab til registreringer af sjældne planter på flere af naturarealerne i området som sådan. Kun enkelte steder ligger

udbringningsarealerne nært ved naturarealer med registrerede forekomster af sjældnere planter. På mose-arealet øst for mark 11-1 og 18-1 er der således registreret tre arter af gøgeurt, samt en del andre særligt følsomme arter. På mose-arealerne øst og nord for markerne 40-1, 40-0 og 41-0 er der bl.a. også registreret tre arter af gøgeurt, engblomme m. flere.

Kommunen vurderer, at udvidelsen af bedriften og driften af arealerne har en neutral effekt for de registrerede sjældnere arter.

4.5.5. Beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3

Indenfor en 1000 m radius fra ejendommen findes en række naturområder beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden.

Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlede areal på 2.500 m² eller derover.

Kommunen kan jfr. husdyrlovgivningen stille yderligere krav i forhold til ammoniakdepositionen i særlige tilfælde, hvor det i det konkrete tilfælde vurderes at lovgivningens generelle regler ikke sikrer tilstrækkelig beskyttelse af et naturområde.

I vurderingen af belastningen af arealerne indgår overvejelser om hvorvidt der på eller nær ved arealerne er registreret Natura 2000, bilag IV og II-arter, særlige botaniske lokaliteter, sjældne planter, kommunal natur-pleje eller øvrige forhold, der viser at et areal har et særligt naturindhold.

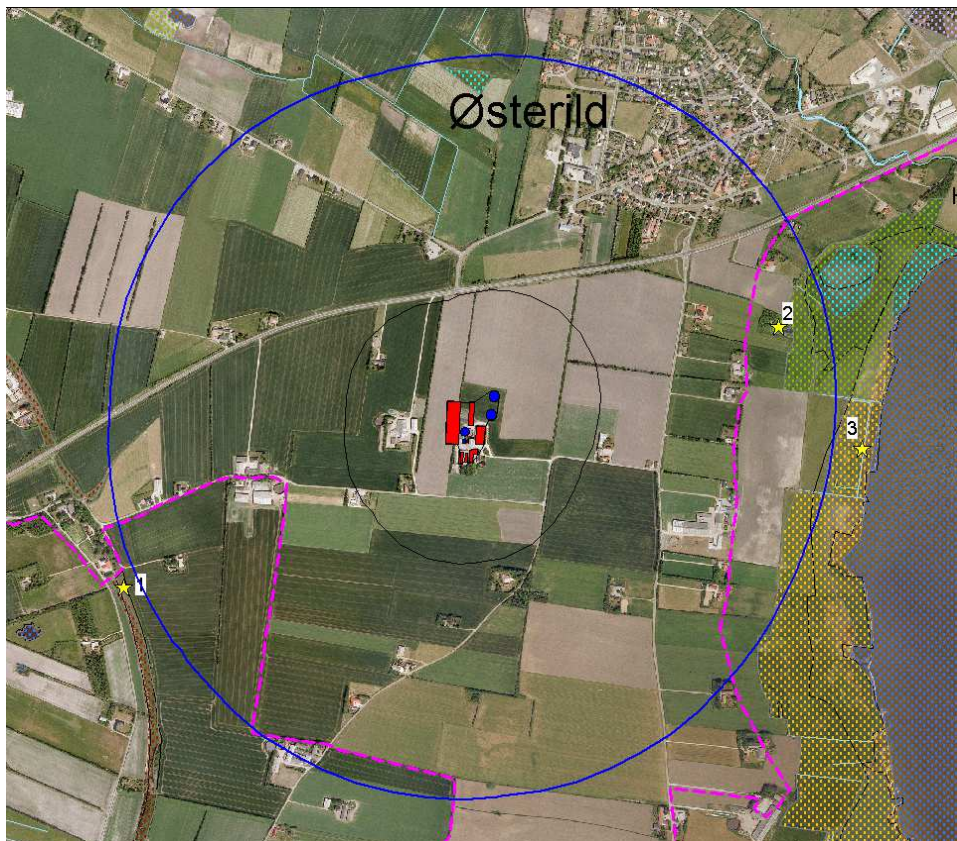
N- deposition på § 3-natur

Der er ingen merbelastning med ammoniak i forbindelse med udvidelsen af bedriften.

Indenfor en radius på 1000 meter af ejendommen er der registreret en mose og et vandløb, men ingen naturarealer beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Mose er den mest følsomme naturtype for ammoniakdeposition indenfor bedriftens nærområde.

Idet der ikke sker nogen merbelastning med ammoniak vil der ikke ske en ændring i naturarealernes tilstand som følge af udvidelsen.

Kommunen vurderer at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget har en neutral effekt på de berørte naturarealer.

Figur. Oversigtskort over beskyttet natur i nærheden af husdyrbrugets anlæg. Blå og sort cirkel er hhv. 1000 m og 300 m bufferzone omkring anlægget. Pink stiplede linje er Natura 2000 området. Prikkede områder er registrerede naturtyper efter naturbeskyttelseslovens § 3. Tallene henviser til beregningspunkter for ammoniakdeposition, se også nedenstående tabel.

4.5.6. Kumulativ effekt i forhold til N- deposition

Der er andre ejendomme med dyrehold større end 75 DE indenfor 1000 meter af anlægget med udvidelsen. Kommunen vurderer, at der er en kumulativ effekt med hensyn til deposition af ammoniak i forhold til nogle af naturarealerne. Der sker dog ingen merbelastning med ammoniak fra det ansøgte projekt.

Det kan ikke udelukkes, at der med tiden sker forringelser af de nærliggende naturområder, hvis der kommer flere udvidelser af ejendomme indenfor 1000 meter af naturområderne.

Natur-område nr.	§ 3 Natur-type	Tålegrænse	Beregnet samlet belastning fra anlægget	Beregnet merbelastning kg N/ha/år	Total-belastning Kg N/ha/år (baggrundsbelastning)
1	Kalkoverdrev	15-25	0,2	0,0	14,6
2	Rigkær	15-25	0,3	0,0	14,6
3	Strandeng	30-40	0,3	0,0	14,6

Tabel 11. Ammoniakbelastningen af udvalgte naturpunkter indenfor bedriftens nærområde. Tallene henviser til punkterne på figur 1. Alle punkter er beliggende i Natura 2000 område.

4.6. Dyrehold, husdyrgødning og opbevaringskapacitet

Dyreholdet består i ansøgt drift af en malkekvægbesætning på 280 årskøer (tung race), 263 kvier (årsdyr) fra 6 måneder til kælvning, 87 kalve (årsdyr) fra 0 til 6 måneder samt produktion af 120 tyrekalve indtil ca. 70 kg. Sammenlagt maksimalt 524,44 DE.

Skematisk kan den samlede årlige husdyrgødningsproduktion på ejendommen opgøres således:

Årlig produktion:

Gylle produktion inkl, vand i tank	7131	m ³
Vaskevand fra produktionen	560	m ³
Ensilagepladser (0,7 m ³ /m ²)	0	m ³
Befæstede arealer (0,7 m ³ /m ²)	873,6	m ³
Ekstra nedbør i tank (0,4 m ³ /m ²)	0	m ³
diverse	0	m ³
Årlig produktion i alt	8564,6	m³

Tabel 12. Den samlede årlige husdyrgødningsproduktion.

4.6.1. Opbevaringsanlæg

Den eksisterende gyllebeholder på 2000 m³ nedlægges som opbevaringslager for gylle. Der etableres i stedet to nye gyllebeholdere på hver 4500 m³. I den lille eksisterende gylletank på 500 m³ opbevares afløb fra ensilagepladsen.

Dybstrøelse opbevares primært på naboejendom.

Anlæg	Årstal for opførelse	Kapacitet m ³	Fast overdække
Gylletank	1998 (nedlægges)	2000	Nej
Gylletank regnvandsopsamling	1984	500	Nej
Gylletank	Ny	4500	Nej
Gylletank	Ny	4500	Nej
Kanaler		500	
Kapacitet i alt		9500	

Tabel 13. Opbevaringsanlæg for husdyrgødning.

Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning vil efter udvidelsen udgøre 9.500 m³.

4.7. Indretning og drift

I forbindelse med udvidelsen bygges ny AMS-stald, kalvehytter/fælleshytter mellem ny AMS-kostald og eksisterende kostald, Den eksisterende kostald udvides så alle ungdyr kan være i denne stald. Der bygges to gylletanke på hver 4500 m³ og plansiloanlæg. Den fremtidige besætning kommer til at bestå af 280 årskøer med opdræt. Tyrekalve sælges ved 70 kg.

Produktionen i de eksisterende ungdyrstalde nedlægges og de ny staldanlæg placeres som vist på ovenstående tegning. På den måde kommer de nye anlæg udenfor bufferzone 1 til nærmeste § 7 område. For at undgå, at der ved udvidelsen, sker en meremission af ammoniak forsures 50 % af den flydende husdyrgødning fra AMS-stalden. Nedlæggelse af produktionen i de ældre stalde samt fjernelse af gylle i eksisterende gyllebeholder bevirker ligeledes en lavere deposition af ammoniak på dette naturområde.

Fordeling af dyreholdet i de forskellige staldafsnit fremgår af nedenstående tabel.

Stald-afsnit nr.	Type	Dyretype/ vægtintervaller	Årlig produktion Antal årsdyr	Antal DE
1	<u>Ny kostald:</u> Sengestald med spalter og skrabeanlæg. (+gylleforsuring)	Malkeko (tung race)	272	
	Dybstrøelse Lang ædeplads m/spalter	Malkeko	8	
2	<u>Eksisterende ungdyrstald</u> Tages ud af produktion			
3	<u>Gl. kostald</u> Sengestald med spalter og skraber (+gylleforsuring)	Kvier 10 - 24 mdr.	205	
	Dybstrøelse	Kvier 6 - 10 mdr.	58	
	Dybstrøelse	Småkalve 4 - 6 mdr.	29	
4	<u>Kalvehytter</u> Dybstrøelse	Småkalve (0 - 2 mdr.).	58	
	Dybstrøelse	Tyrekalve (40 - 70 kg).	120	
DE i alt				524,44

For afsætning af husdyrgødningen er der lavet 3 aftaler om afsætning af husdyrgødning samt afsætning af 166,5 DE til Morsø Biogasanlæg.

Halvdelen af gyllen fra AMS-stalden forsures jf. vedlagte bilag fra Infarm A/S.

Dokumentation for forsuring af den producerede gylle skal kunne forevises kommunen ved evt. tilsyn. Placering af svovlsyretank og fortanke er markeret på situationsplan. På den nordøstlige side af den nye AMS stald (ca. 20 m fra den nordlige gavl) er der fortank, pumpe og syretank. På den nordvestlige side af samme stald (ca. 20 m fra den nordlige gavl) er der fortank hvorfra der afhentes husdyrgødning til Morsø Bio Energi.

Dybstrøelse opbevares primært i stalden og på naboejendom Hovsørvej 37. Gyllebeholdere og rør efterses jævnligt, og vil som minimum kontrolleres af gyllebeholderkontrollen hver 10. år.

Der laves obligatoriske mark- og gødningsplaner med følgende gødningsregnskab.

Drikkevandsinstallationer kontrolleres jævnligt for at undgå unødigt spild. Malkestalden rengøres dagligt.

Døde dyr afhentes af DAKA ved først kommende lejlighed fra afhentningspladsen øst for den ny ungdyrstald.

4.7.1. Råvarer og energiforbrug

Type	Placering/Opbevaring	Forbrug
Dieselolie til traktorer mv.	2 tanke på 1200 L fra 1994 og 2001. Olietanke er placeret på betonunderlag uden for laden.	25.000 l
Fyringsolie	Stuehus opvarmes via jordvarme	-
Spildolie	Tønder tømmes af genbrug MOK Thisted	
Smøreolie	Tromler i værksted	100 l
Foder	Plansiloer	
Kemikalier og medicin	Medicin opbevares i aflåst skab i staldens forrum.	
Svovlsyre til forsøringsanlæg	Lagertank til svovlsyre Placeret nord for ny kostald Ca. 3000 t gylle forsures	ca. 5 tons
Elforbrug til lys opvarmning m.m.		275.000 kWh
Drikkevand og vaskevand (drift)		10.430 m ³
Ekstra vandforbrug til AMS-malkerobotter		560 m ³

Tabel 14. Samlet forbrug af olie og råvarer.

Kostalden og tilbygningen er med naturlig ventilation. Dette medfører en strømbesparelse i forhold til staldsystemer med mekanisk ventilation.

Kemikalier:

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, skal håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr.

Placering: Pesticider forefindes i aflåst rum på ejendommen Hovsørvej 37, men i fremtiden vil der muligvis blive etableret oplag af pesticider på ejendommen.

Håndtering: Håndteres af faguddannet personale med sprøjtecertifikat.

4.7.2. Vandforsyning

Ejendommen forsynes via Thisted Vand A/S.

Efter udvidelsen anslås et vandforbrug på ca. 10.430 m³ pr. år til rengøringsvand og drikkevand. Desuden anslås et forbrug på 560 m³ til AMS-anlægget.

Af vandforbruget udgør drikkevand det største forbrug. Malkeanlægget med malkebotter er også vandkrævende til rengøring af udstyr og yvere under malkningen. Ved korrekt justering af robotterne søges overforbrug af vand undgået.

Ved serviceaftale sikres løbende vedligehold og justering på anlægget, så det altid fungerer optimalt.

Til markvanding estimeres et forbrug på 15.000 m³.

4.7.3. Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle staldafsnit.

4.7.4. Støj

Støjkilder på ejendommen er foderblanding, vakuumpumpe, kølekompresor, den daglige brug af traktorer samt transportere til og fra ejendommen, gyllekørsel, finsnitning (ca. 14 dage om året) og strøelse til kalvehytter og dybstrøelsesmåtte (2 gange i ugen).

Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette.

Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet samt efterårets høstarbejde i marken.

Antallet af transportere ad Havlandsvej vil kun øges marginalt i forbindelse med udvidelsen. Den øgede transport af gylle vil ske via Lønnerupvej.

Stationære støjkilder er placeret inde i bygningerne.

Markarbejde kan i spidsbelastningsperioder ved jordbearbejdning og høst foregå hele døgnet.

Tiltag mod støjkilder:

Stationære støjafgivende maskiner kan, hvor det er muligt, isoleres i støjabsorberende maskinrum.

Ved vedligehold af teknisk udstyr og hensigtsmæssig omgang med dyrene skal følgende vejledende værdier for støjbelastning overholdes, målt ved nabobeboelser med de tilhørende opholdsarealer og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau i dB(A).

Tidsrum	Grænse dB(A)
Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00 Lørdag kl. 07.00 – 14.00	55
Mandag – fredag kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søn.- og helligd. kl. 07.00 – 22.00	45
Alle dage kl. 22.00 – 07.00	40

4.7.5. Fluer/rotter mm.

Generel bekæmpelse sker ved tiltag, der skal sikre mod etablering af skadedyrsbestande i og omkring anlægget. Dette sker ved tiltag der kan forhindre redebygning, samt ved oprydning og fjernelse af gamle foderrester, herunder ensilagerester ved ensilagesiloerne. Der muges ofte hos de små kalve.

Fluegener

I kalveboksene udmuges efter behov for at minimere fluegener. I perioder med varmt vejr udmuges oftere.

I perioder med specielle fluegener anvendes kemisk fluebekæmpelse.

Rottebekæmpelse

Der er aftale med Dansk Skadedyrsbekæmpelse om opstilling og opfyldning af rottekasser.

4.7.6. Transport

	<u>Hypighed:</u>
Foder:	2 gange pr måned.
Olie:	8 gange pr år.
Gylle:	ca. 8000 tons svarende til ca. 320 læs pr år.
Ind- og udlevering af dyr:	30 gange pr år.
Daka:	24 gange pr år.
Andet:	salg eller køb af andet foder, halm ca. 30 gange/år.

Udover ovenstående er der en del interne transportere til og fra de drevne arealer med markredskaber og høstede afgrøder til eget brug. Der udbringes ikke mere husdyrgødning i ansøgt drift end der gør i nudrift. Gylle til Morsø Biogasanlæg transporteres via Lønnerupvej

Beskrivelse af transportforholdene omkring anlægget

Transport til og fra ejendommen foregår via Lønnerupvej.

4.7.7. Spildevand

	<u>Nudrift m³</u>	<u>Ansøgt m³</u>
Staldrensning og AMS	-	1500

Sanitært fra driftsbygninger ledes til godkendt spildevandsanlæg.

Spildevand tilledt gylletanke

	<u>Nudrift m³</u>	<u>Ansøgt m³</u>
Staldrensning og AMS	-	1500

Spildevandsafledning

Sanitært spildevand fra stuehus og staldanlæg skal afledes til offentlig kloak eller godkendt nedsivningsanlæg.

Der er ingen toilet i stalden

4.7.8. Affald

Erhvervsaffald skal afleveres i henhold til kommunens regulativ herfor.

Nedenstående tabel beskriver opbevaring og bortskaffelse af affald fra ejendommen.

Affaldstype	Opbevaring	Bortskaffelse
Døde dyr	På palle	DAKA
Landbrugsplast	Container	Kommunal ordning
Papir/nylonsække	Container	Kommunal ordning
Klinisk risikoaffald	Lukket beholder	Kommunal ordning (I/S MOK)
Spildolie	Tromle på fast bund	Kommunal ordning (I/S MOK)
Oliefiltre	Værksted	Genbrugsplads / værksted
Akkumulatorer	Værksted	Genbrugsplads / værksted
Dæk	Til afdækning af ensilage	Genbrugsplads / værksted
Husholdningsaffald		Kommunal renovationsordning

Tabel 16. Erhvervsaffald: Opbevaring og bortskaffelse.

Plast afleveres til genbrug/dagrenovation. Papir, pap/emballage, tomme og rengjorte dunke fra pesticider og emballage fra olie og smørfedt afleveres til dagrenovation. Pesticidrester returneres til sælger og medicinrester returneres til dyrlæge.

Døde dyr bortskaffes til DAKA. Udlevering vil øst for eksisterende staldanlæg.

4.7.9. Støv

Der kan forekomme støvgener i forbindelse med kørsel til og fra ejendommen samt under jordbearbejdning, høst og foderhåndtering.

Der vil især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer.

4.7.10. Lys

Lys i stalden styres af tidsur. Der er lys fra jodpærer om natten inde i kostalden. Udebelysning fra kl. ca. 5 i vintertiden. Der er dæmpet staldbelysning og gårdspladsbelysning i Nattetimerne. Der er ingen lyskilder rettet direkte mod naboer.

4.7.11. Egenkontrol

Egenkontrollen på ejendommen består bl.a. i følgende:

- Der laves markplan, gødningsplan, gødningsregnskab
- Foder analyseres og opgørelse gemmes.
- Der føres driftsjournal for forsøringsanlæg
- Breve og resultater vedr. offentlige tilsyn gemmes.
- Dokumentation for skadedyrsbekæmpelse.
- Logbog for flydelag på gylletanke.
- Daglig kontrol af ventilation og klima.

- Vandventilernes funktion afprøves regelmæssig. Drikkevandsanlæg kontrolleres daglig og evt.
- Utætheder repareres hurtigt.
- Der føres lægemiddeljournal
- 10 års beholderkontrol.
- Brandmateriel: Placering af pulverslukkere er vist på situationsplan. Pulverslukkere udskiftes, når de bliver for gamle.
- Pumpning af gylle overvåges

4.7.12. Risici

Gylleudslip:

Utilsigtet gylleudslip fra pumpeudstyr, der startes utilsigtet samt brud på en gylletank vides at udgøre en risiko.

Forebygges ved jævnlig inspektion af gyllesystemets pumpeanlæg og gyllebeholdernes tilstand. Ydermere holdes skiltning vedr. gylleanlæg mv. i orden og der anvendes alarmanlæg.

Gennemføre de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Brændstof, olie og spildolie opbevares efter lovens forskrifter på betongulv uden afløb og der ryddes op, hvor der arbejdes.

Brand:

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer eller ved uheld ved brug af svejseudstyr/åben ild.

Risiko for udslip af giftige stoffer under brand.

Søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler samt holde rydeligt, hvor der svejses eller på anden måde anvendes åben ild.

Tiltag ved uheld:

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer til det omgivende miljø, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

4.7.13. Anvendte BAT

Nedenfor er gennemgået de arbejdsgange, teknologier m.v., der er valgt for bedriften, for at denne kan leve op til niveauet for BAT.

1. Management/godt landmandskab

Der leveres mælk til Arla. Virksomheden drives derfor efter principperne i "Arlagården", hvilket blandt andet indebærer, at der er tankalarm på mælketanken, og at der rengøres tilfredsstillende efter hver malkning og efter hver tømning af mælketanken. Køletanken tæthedsprøves hvert år, og dette dokumenteres i logbogen for mælketanken. Der foretages regelmæssige sundhedstjek (1 gang om måneden) af dyrene sammen med en dyrlæge, og der anvendes kun lægemidler efter anvisning fra dyrlægen. Det er forbudt at anvende spildevandsslam på bedriftens marker.

Specifikt i forhold til BAT for management opfylder bedriften nedenstående:

Uddannelse og træningsprogrammer for personale.

Ansøger står selv for driften af ejendommen. Medarbejdere tilknyttet bedriften uddannes løbende efter behov igennem f.eks. ERFA-grupper, kurser og efteruddannelse. Medarbejdere orienteres om, at ejendommen er miljøgodkendt og er bevidst og informeret om det ansvar og de vilkår, der dermed følger.

Registrere vand, energi, foder, spild, forbrug af handels- og husdyrgødning.

Forbrug af de ressource, der forbruges på ejendommen følges og registreres jævnligt. Foder kontrolleres en gang i kvartalet, mens vand og energi opgøres årligt. Kontrol med evt. vand- og foderspild registreres dagligt. Ejer er selv aktivt med i stalden hver dag og sørger for den overordnede kontrol af, at alle tekniske anlæg og systemer fungerer efter hensigten. Bedriftens bortskaffelse af affald foregår så vidt muligt til genbrug. Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der føres logbog for gyllebeholderne.

Nødplaner (beredskabsplaner).

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld er beskrevet. Se vedlagte bilag.

Reparation og vedligeholdelsesprogrammer for bygninger og inventar.

Bygninger vedligeholdes løbende og ejendommen holdes ryddelig. El-installationer tjekkes hvert 5. år af en elektriker. Derudover holder ejeren løbende øje med installationerne. Malkeanlæg tjekkes hvert halve år af leverandøren af anlægget. Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at undgå uhygiejniske forhold.

Aktivitetsplanlægning på anlægget.

Gylleudslusning foretages på ugens hverdage indenfor normalt arbejdstid. Korntransport til og fra ejendommens lager foretages normalt på ugens hverdage.

2. Foder

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring.

I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorfor beregninger relateret til nudriften er beregnet på baggrund af normalt.

Foder opbevares i nudrift i 3 plansiloer og i markstakke. I byggeprojektet er indregnet tre nye plansiloer (3 stk. á 12 x 50 m) i tilknytning til den eksisterende plansilo syd for projekteret AMS-stald. Den eksisterende plansilo forlænges desuden til samlet længde til 10 x 50 m. De to eksisterende plansiloer, der er placeret ved nuværende gylletanke, sløjfes.

Den samlede kapacitet for foderopbevaring anslås fremadrettet til 1.482.000 FE eller ca. 6900 m³. Produces der mere foder end berammet kapacitet placeres det i markstakke. Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Der tages analyser af grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

3. Staldindretning

Ved udvidelsen samles besætningen i funktionelle enheder, hvorved ejendommens logistiske forhold forbedres.

Beskrivelse af eksisterende staldanlæg:

1. Eksisterende løsdriftsstald

Den eksisterende løsdriftsstald er med spaltegulv og ringkanal samt med naturlig ventilation. I stalden findes desuden en kælvningsafdeling/velfærdsafdeling med dybstrøelse. Ved udvidelsen ændres stalden til kviestald, men med bibeholdt gulvsystemet.

I projektets anden fase udvides stalden således, at den kan rumme alle kvier. Udvidelsen bliver på ca. 25 m. Præfabrikerede drænedede gulve med skraber kunne installeres, men er fravalgt, da der er tale om implementering i eksisterende stald. Når stalden er renoveringsmoden, vil det blive undersøgt hvilke staldsystemer, der lever op til BAT-kravene.

Da der er tale om en nyere bygning forventes denne ikke at skulle renoveres indenfor 8 år. Der er valgt at installere en spalteskraber i hele stalden for derigennem at nedsætte ammoniakfordampningen. Skrabningen er manuel og foregår 12 gange i døgnet.

2. Eksisterende ungdyrstalde

De eksisterende ungdyrstalde er med dybstrøelse med kort ædeplads med fast gulv. Staldene er naturlig ventileret. Fremadrettet videreføres staldene med samme drift dog med reduceret antal kvier i trin 1, og udtages endeligt i trin 2 når eksisterende løsdriftsstald/kviestald forlænges med ca. 25 m.

3. Ungtyrsstald

Tyrekalve går i nudriften i ejendommens oprindelige kostald, hvor de går i dybstrøelse. I fremtidig drift vil tyrekalvene blive afsat efter 2 uger og stalden trækkes derfor ud af bedriftens produktion.

4. Kalvehytter

De eksisterende kalvehytter er placeret på ydersiden af den eksisterende løsdriftsstald og de gamle staldbygninger. Kalvehytterne vil fremadrettet blive flyttet ud på en nyanlagt betonplads øst for den nye AMS-stald. I nu- og ansøgt drift går kalvene i dybstrøelse.

Beskrivelse af nye staldanlæg

5. Ny AMS-stald

Den nye AMS-stald anlægges med spaltegulv og ringkanal. En del af stalden indrettes til kælvningsafdeling/velfærdsafdeling. Her går de kælvende årsdyr på dybstrøelse med lang ædeplads. Ventilationen i stalden er naturlig ventilation. For malkekøer findes kun et BAT-byggeblad nemlig præfabrikerede gulve, der derved sætter standarden for BAT med hensyn til ammoniakfordampning. I forhold til referencestalden har præfabrikerede gulve en ammoniakreduktion på 50 %. I BAT indgår dyrevelfærd på linje med ammoniakreduktion. Erfaringer viser at præfabrikerede gulve kan være svære at holde rene med følge af øget forekomst af klovsygdomme i forhold til fuldspaltegulve. På ejendommen tages der stort hensyn til dyrevelfærd, hvorfor AMS-stalden ønskes anlagt med spaltegulve i gangarealet.

For at nedbringe ammoniakemissionen er det valgt at installere forsøringsanlæg i AMS-stalden, samt skraber på spaltearealet.

Forsuring af gyllen har som præfabrikerede gulve en ammoniakreduktionseffekt på 50 %. Ansøger ønsker at afsætte en del af sin gylle til biogasanlæg, men da svovlsyre kan korrodere biogasanlæggets metaldele, vil der kun blive forsuret på dele af gyllen fra AMS-stalden. AMS-staldens kummer opdeles derfor i to separate enheder, der tømmes til hver sin gylletank. Herved forsures kun på 50 % af gyllen fra årskøerne, hvorfor gylleforsuring er indskrevet med 25 % effekt i ansøgningssystemet.

6. Kalvehytter og fælleshytter

Øst for AMS-stalden anlægges en betonplads med 16 stk. kalvehytter og 12 stk. fælleshytter. Kalvehytterne indrettes med enkeltbokse med strøelse, mens fælleshytterne bliver til 6 kalve på strøelse. Fra pladsen bliver der opsamling af vand til beholder.

7. Eksisterende løsdriftsstald/kviestald

Stalden forlænges i sidste fase med ca. 25 m dybstrøelsesafdeling som kvier og store kalve fra ungdyrstalden overflyttes til.

Yderligere BAT-tiltag

For at opnå ammoniakreduktion svarende til BAT-niveauet er der indskrevet flere tiltag. I AMS-stalden bliver der indsat robot til skrabet af spalter 6 gange i døgnet samt forsuring på 50 % af gyllen. Effekten af skraber på ammoniakfordampningen er indskrevet med 20 % effekt, mens effekten af gylleforsuring er indskrevet med 25 % (halvdelen af den beskrevne effekt på 50 %). Ligeledes er der indskrevet effekt af to gange daglig skrabet med manuel skraber i kviestalden, hvilket er indskrevet med 6,7 % effekt. På lager er der indskrevet at 41 % af den opbevarede gyllen er forsuret.

Efter aftale er det besluttet at skrabe anlæg i både AMS-stald og den fremtidige ungdyrstald minimum skal køre 12 gange i døgnet.

BAT fravalg

1. Præfabrikerede drænede gulve med skraber kunne installeres i eksisterende ko-stald, men er fravalgt, da der er tale om implementering i eksisterende stald. Når stalden er renoveringsmoden, vil det blive undersøgt, hvilke staldsystemer, der lever op til BAT-kravene.

Da der er tale om en nyere bygning forventes denne ikke at skulle renoveres indenfor 8 år.

2. Gylleforsuring i eksisterende ko-stald er fravalgt da der er tale om eksisterende stald. I forbindelse med etablering af gylleforsuring skal være opmærksom på, at ikke alle betontyper kan modstå svovlsyre. I eksisterende stalde hvor man ikke kender betontypen er der derfor ikke sikkerhed for, at betonen har en god nok holdbarhed overfor syrepåvirkningen.

3. Samtidigt er energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg og mængden af anvendt svovlsyre vurderes til ikke at være proportionalt i forhold til miljøgevinsten.

Generelt gælder, at bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelige i relation til miljø og dermed ammoniaktab til omgivelserne. Ansøger vil løbende holde sig orienteret om udviklingen i staldsystemer, der giver den mindst mulige miljø-belastning. Ansøger har fokus på ny viden, der kan gøre anlægget til en fremtidssikret virksomhed. Ved miljøtilsyn vil der kunne oplyses om, hvilke overvejelser, der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi, der giver det størst mulige miljøhensyn.

4. Forbrug af vand og energi

Vand

Følgende tiltag er brugt til reduktion af vandforbruget:

- Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres desuden jævnligt med henblik på at undgå spild. Eventuelle lækager i vandforsyningssystemet identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Vandforbruget registreres ved aflæsning af vandmåler årligt.

Energi

Følgende tiltag er brugt til reduktion af energiforbruget

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene. Udendørs belysning er styret med sensorer.
- Der er installeret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til opvarmning af køernes drikkevand samt opvarmning af beboelseshus.
- Jordvarmeanlæg findes allerede.
- Der bliver installeret CIP-anlæg til vask af malkestald og køletank. CIP-anlæg reducerer forbrug af vand, rengøringsmidler og el.
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, således at luftcirkulationen reguleres efter behov, og derved giver lavest mulig forbrug af energi.

5. Opbevaring/behandling af gylle

Eksisterende og nye gyllebeholdere

I forbindelse med udvidelsen udvides lagerkapaciteten med to gylletanke af 4500 m³ hver. Tankene placeres nordøst for eksisterende kostald. Den eksisterende gylletank på 500 m³ bevares og vil fremadrettet blive anvendt til opsamling af ensilagesaft fra plansiloer. Ensilagesaften bliver herefter udsprinklet på nærliggende bevoksede arealer.

Det vurderes at opbevaringen af flydende husdyrgødning opfylder kravene til BAT der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt.
- beholderens bund og vægge er tætte
- gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning/udkørsel af gylle
- beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.
- der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag.
- der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.

Mødding/markstakke

Dybstrøelse opbevares i nudriften i markstakke jf. regler for opbevaring (§ 8 i husdyrgødningsbekendtgørelsen). Da der i fremtidig drift vil blive produceret langt mindre dybstrøelse vil 95 % af dybstrøelsen blive direkte udbragt og pløjet ned efter

gældende regler. Strøhalm fra kalveboksene placeres på mødding på ejendommen Hovsørvej 37.

Fra ovenstående vurderes det at bedriften opfylder kravene til BAT med hensyn til opbevaring og behandling af gylle.

6. Udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) som en række tiltag. Da der for kvæg ikke findes tilsvarende beskrivelser er nedenstående taget med udgangspunkt i BREF-dokumentet. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Det gælder f.eks.:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

På ejendommen udarbejdes der hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Gylle hentes og udbringes på marker af maskinstation. Pumpes fra gylletank til vogn med sugetårn på gyllevognen. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger. I bufferzone til ammoniakfølsom natur nedfældes udlagt gylle på sort jord og i græs. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør).

Gylle der køres ud på veletablerede afgrøder har en reduceret ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækkede arealer.

Der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning vil hovedsageligt kun ske på hverdage.

Overvejelser om alternativer herunder 0-alternativ

Landmanden ønsker udvidelse af malkebesætning. Alternativet til dette projekt er, at driften vil forsætte uændret og anlægget og arealerne ikke vil blive reguleret mht. ammoniak, udvaskning af næringsstoffer, affald, lugt og støj m.m. som er hensigten med husdyrloven. Dvs. at der hverken vil blive brugt foderoptimering, indført BAT, stillet vilkår til renere teknologi eller udvikling af arbejdspladser.

4.7.14. Foranstaltninger ved ophør af husdyrbruget

Ved virksomhedsophør rengøres stalde og gyllekummer tømmes. Hvis gyllebeholdere ikke skal anvendes, tages disse ud af drift som beskrevet i 10-årsbeholderkontrollen.

Bygningerne tømmes og rengøres, og alternativ anvendelse vurderes.

Det sikres, at skadedyr ikke får mulighed for at etablere sig i bygningerne.

5. Vurdering af landbrugets miljøbelastning

5.1. Beliggenhed af staldanlæg

Ejendommen er beliggende i landzone i primært jordbrugsområde som vist på kortbilag.

Afstanden fra ejendommens staldanlæg til eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde samt samlet bebyggelse er ca. 530 m i nordøstlig retning. Afstanden til nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt i landzone er 98 m i sydvestlig retning. Afstanden til nærmeste enkeltbolig med landbrugspligt er 110 m i vestlig retning.

Det er kommunens vurdering, at placeringen af staldbygningerne og anlæg til opbevaring af husdyrgødning overholder gældende afstandskrav til beboelse, samlet bebyggelse og bymæssig bebyggelse.

Nye gyllebeholdere placeres minimum 5 m fra naboskel mod øst. Nabo er blevet hørt angående dette, og kommunen har givet dispensation til afstand fra naboskel (vedlagt er brev sendt til nabo).

Kommunen vurderer, at der er en minimal risiko for forurening af vandløb, da dette ligger > 500m fra staldanlægget.

5.2. Beliggenhed af arealer

Arealerne er beliggende i landzone i primært jordbrugsområde. Arealerne er beliggende i opland til Lønnerup Fjord og Østerild Fjord der afvander til Limfjorden.

5.2.1. Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Der dyrkes arealer, der er beliggende i Habitatområde. Disse arealer er dyrket med sædskifte fra siden før 1992. Pågældende dyrkningspraksis for disse arealer accepteres derfor.

Der anvendes ligeledes et areal 10-0, der er beliggende i registreret § 3 område. Arealet har fra siden før 1992 været anvendt til sædskifte. Den hidtidige dyrkningspraksis accepteres på arealet. Der er stillet vilkår om, at disse arealer ikke må ændre deres karakter eller deres udpegningsgrundlag.

Der er ikke registreret bilag IV arter i nærheden af markarealerne. Enkelte dyrearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring markarealerne. Driften af ejendom og de godkendte markarealer vurderes at have en neutral effekt for de nævnte bilag IV arter.

Det er kommunes vurdering, at arealerne kan drives som foreskrevet uden nævneværdige ændringer af beskyttelsesværdige naturområder i området.

5.2.2. Harmonitryk

Andelen af arealer, der er beliggende i nitratklasse, bevirker at der maksimalt må udbringes 1,6953 DE/ha. Ved anvendelse 1,5 % efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav til efterafgrøder accepteres, at der kan udbringes **1,7 DE/ha/år**.

Det er kommunes vurdering, at der kan udsprede husdyrgødning fra 252,48 DE på de 148,52 ha uden væsentlige kvælstof- og fosformæssige påvirkninger af de omkringliggende beskyttede naturtyper og vådområder.

5.2.3. Beskyttelse af overfladevand

Nitratudvaskningen fra arealerne er beregnet til at blive reduceret fra 70,50 kg N/ha til 70,20 kg N/ha.

Området afvander primært til Limfjorden. Beregninger viser, at det ansøgte projekt vil bidrage med under 1 % af den samlede udvaskning af kvælstof til Lønnerup Fjord og Østerild Fjord og meget mindre til Limfjordens samlede udvaskning. Det forventes derfor ikke, at det ansøgte projekt i sig selv kan have en skadevirkning på de aktuelle vådområder. Det konkluderes derfor, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til det ansøgte vedrørende nitratudvaskning, der skærper de angivne harmonikrav.

Ved anvendelse af sædskifte som foreslået i ansøgningen bliver det maksimale dyretryk på bedriften **1,7 DE/ha**.

Kommunen vurderer, at størrelsen af udvaskningen af fosfor og nitrat med overfladevand er acceptabel for området, og vil ikke skade recipienterne væsentlig.

Det er kommunens vurdering, at der ved anvendelse af sædskifte og efterafgrøder, som der er foreslået i ansøgningsmaterialet, er taget hensyn til at minimere nitratudvaskningen i mindre sårbare og meget sårbare naturområder. Det vurderes ligeledes, at udvaskningen af kvælstof fra markerne ikke øges, og derfor vil grundvand, vandløb, søer eller fjorde ikke påvirkes nævneværdigt. Det forventes ikke at internationale naturbeskyttelsesområder påvirkes i et omfang, der vil kunne svække de arter eller naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for områderne.

5.2.4. Beskyttelse af grundvand

Nærmeste private vandindvindingsanlæg er beliggende 320 m syd for ejendommen, og der er mere end 2 km til nærmeste offentlige vandforsyning. Ejendommen har ikke arealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder.

Med grundlag i grundvandets strømningsretning og afstanden til grundvandet vurderes, at der ikke vil være risiko for forurening af drikkevandsindvindingsanlæg.

5.2.5. Vurdering af fosforoverskud

43,06 ha er beliggende i fosforklasse 2 og resten i fosforklasse 0. Med det planlagte sædskifte for kvægbruget forventes tilført 1 kg fosfor mere pr. år end der fraføres. Kravet til fosforoverskud er ifølge "husdyrgodkendelse.dk" overholdt. Kommunen har ligeledes vurderet, at dette mindre fosforoverskud er acceptabelt i området.

Det er kommunens vurdering, at der ved anvendelse af sædskifte, som der er foreslået i ansøgningsmaterialet, er taget hensyn til, at minimere til fosforudledningen.

Ved en undersøgelse af de topografiske forhold på ejendommens arealer vurderes det, at det er muligt at anvende de angivne udspretningsarealer med minimal risiko for erosion af jordpartikler og dermed afstrømning af fosfor til vandmiljøet. Det er muligt, at fosfortab kan ske gennem dræn.

Erosion fra markerne kan bl.a. forebygges med hensigtsmæssigt sædskifte og jordbehandling. Opretholdes de lovgivne beskyttelsesbræmmer langs vandløb og søer, vurderes erosionen af fosfor til at være ubetydelig.

5.3. Landskabelige hensyn

Ved en undersøgelse af kort over diverse beskyttelsesværdige landskaber og naturtyper vurderes det, at det nye staldanlæg ikke påvirker de forskellige landskaber og naturtyper i området væsentlig. Ejendommen afskærms af et læhegn mod vest, og der etableres et tre rækker læhegn syd for køresiloerne for at afgrænse ejendommen mod sydvest. Mod nord bliver den nye stald delvist gemt bag et højdedrag i terrænet så kun en del af stalden ses fra Aalborgvej der ligger 320 m nord for den ny stald. Mod øst ligger de gamle staldanlæg.

Ved en vurdering fra forskellige vinkler forventes de nye bygninger ikke at kunne ses på længere afstand. Nye bygninger etableres i tilknytning til eksisterende anlæg og indpasses ved materialevalg og design til bestående bygningers fremtoning, Det er derfor kommunens opfattelse, at der ikke sker væsentlige landskabelige ændringer ved en udvidelse af produktionen.

Afstandskrav til fortidsminder og kirker er overholdt. Det er kommunes vurdering, at udvidelsen ikke har væsentlig indflydelse på kultur og miljømæssige værdier i området.

5.4. Lugt fra stalde og opbevaringsanlæg

På grundlag af den oplyste produktionsstørrelse sammenholdt med ejendommens beliggenhed er der foretaget en vurdering af staldlugtemissionen og dens eventuelle påvirkninger hos omboende.

Der er ikke byzone, samlet bebyggelse eller enkeltbeboelse indenfor 1,2 gange de beregnede geneafstande.

Geneafstanden er beregnet til 84 m for enkelt bolig, hvilket er overholdt. Samlet bebyggelse og byzone er beliggende 530 m fra ejendommen. Genegrænsen til byzone er beregnet til 265 m.

Det forudsættes, at husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser om udbringning af gylle, samt at der er tæt flydelag og dykket indløb, overholdes. Det forventes, at der kan opstå lugtgener i området i forbindelse med pumpning og omrøring af gylle samt udkørsel af gylle.

Kommunen vurderer, at produktionen ikke vil give væsentlige lugtgener hos naboer, og at det ikke er nødvendigt at lave yderligere foranstaltninger for at begrænse lugtgener fra produktionen.

Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående beregninger og tiltag, at udvidelsen ikke vil medføre uacceptable lugtgener for omkringboende.

5.5. Ammoniakemission

Produktionen er omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav på 25 % fra stald og lager fra 2009. Gennem beregningen i "husdyrgodkendelse.dk" er det godtgjort, at kravet er opfyldt. Kravet er opfyldt ved at installere gylleforsuring på halvdelen af den flydende husdyrgødning fra AMS-kostalden, skraber på spalter i den eksisterende løsdriftsstald samt etablerer skrabere på spalter i den nye AMS-stald. Skrabere skal minimum køre 12 gange i døgnet.

Ændringen af produktionen giver ifølge beregningerne i "Husdyrgodkendelse.dk" en nedsættelse af ammoniakemission på 216 kg ammoniak pr. år fra staldanlæg og opbevaringslagre. Den samlede emission af ammoniak fra staldanlægget forventes at blive på 2856 kg/år.

Det er kommunens vurdering at anlægget lever op til vejledende emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af malkekvæg i gyllebaserede staldsystemer udgivet af Miljøstyrelsen.

5.5.1. Vurdering af indflydelse på naturarealer

I afsnit 4.5 er redegjort for de nærmeste naturområder – Natura 2000, § 7 og § 3 områder samt beregninger af deposition af ammoniak fra anlægget på disse arealer. Kommunen forventer ikke at talegrænsen for omkringliggende naturområder overskrides ved gennemførelse af projektet.

På baggrund af dette vurderer Thisted kommune at projektet kan gennemføres uden væsentlige påvirkninger af § 3, § 7 eller Habitatområder i nærheden.

Bilag IV arter og rødliste arter

Kommune har ikke konkret kendskab til registrering af Bilag IV - arter, rødlistede eller fredede arter i umiddelbar nærheden af ejendommen eller på udbringningsarealerne. Kommunen kan dog ikke udelukke at nogle af disse arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på udbringningsarealerne. Kommunen

vurderer, at foreskrevet drift af anlæg og almindelig drift af landbrugsarealerne inkl. udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke vil have nogen negativ effekt på disse arter eller deres levesteder.

Kommunen vurderer også af den grund, at emissionen af ammoniak fra staldanlægget ikke får en størrelse, der har væsentlig indflydelse på disse naturområder.

5.6. Dyrehold, husdyrgødning og opbevaringskapacitet

Det er kommunens vurdering, at dyreholdet kan håndteres uden at dette giver anledning til en væsentlig forøgelse af miljøbelastningen i området.

Bedriftens arealer er alle beliggende i nitratklasse 0, og ca. 1/3 af arealerne er beliggende i fosforklasse 2 resten i fosforklasse 0. Der er stillet krav om en skærpelse af de generelle regler vedrørende den maksimale mængde husdyrgødning, der må udbringes pr. ha. Bedriftens DE reduktionsprocent er beregnet til 99,72 %.

Ved anvendelse af sædskifte og efterafgrøder med lavere udvaskning end reference sædskifte, er det kommunens vurdering, at der kan udsprede 1,7 DE/ha samtidig med, at kravene til beskyttelse af overfladevand for nitrat opfyldes.

Ved anvendelse af sædskifte og efterafgrøder som foreslået i ansøgningsmaterialet er udvaskningen af kvælstof på udbringningsarealerne reduceret til 70,20 kg N/ha.

Det er kommunens vurdering, at anvendelse af det angivne sædskifte og efterafgrøder er tilstrækkelig til at begrænse kvælstof- og fosforoverskuddet fra markerne samtidig med udbringning af den angivne mængde husdyrgødning.

5.6.1. Opbevaringsanlæg

Efter udvidelsen vil den samlede kapacitet for opbevaring af husdyrgødning blive på 9500 m³, hvilket er tilstrækkelig til 9 måneders opbevaringskapacitet.

Overfladevand fra ensilagesiloerne opsamles i gl. gyllebeholder på 500 m³. Vandet fra ensilagesiloerne kan udsprede direkte på marker med N-kvote jf. bekendtgørelse herom. Dybstrøelse opbevares i stalde og markstak.

Det vurderes, at husdyrgødningen kan opbevares og udbringes, så kravet til udbringningstidspunkter og kvælstofudnyttelsen opnås.

5.7. Indretning og drift

Det er kommunens vurdering, at drives ejendommen efter god landmandspraksis, vilkårene i denne godkendelse samt gældende miljøbeskyttelseslovgivning, vil udvidelsen af malkekvægproduktionen ikke bevirke væsentlige gener for det omgivende miljø.

5.7.4 Støj

Støjkilder på ejendommen er bl.a. korn- og fodertransportsystemer, højtryksrensere og kompressorer, malkeanlæg, husdyrs lydavgivelse og markarbejde.

Det vurderes, at produktionen kan foregå uden væsentlige støjgener for de omboende.

5.7.6 Transport

Det forventes, at der vil ske en mindre forøgelse af belastningen af offentlige veje i forhold til den nuværende drift, da antallet af dyre- og gylletransporter vil stige. Antallet af øvrige transportere forventes ikke at stige, da mængden pr leverance blot øges. Det forventes, at merbelastningen er rimeligt i et landbrugsområde. Det vurderes, at transporterne vil kunne ske uden trafikale gener.

5.7.8 Affald

I vilkårsdelen er der stillet krav til aflevering og opbevaring af affald samt krav til dokumentation for korrekt aflevering. Det vurderes, at håndteringen af affald hermed foregår miljømæssigt forsvarligt.

5.7.9 Støv

Der kan forekomme støvgener i forbindelse med driften af ejendommen samt fra landbrugsarealer, f.eks. i forbindelse med jordbearbejdning, høst og foderhåndtering.

Der vil især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer. Støv, der fremkommer ved kørslen, skal minimeres ved hensynsfuld kørsel.

Den væsentligste støvmængde vil have en tyngde, så den afsættes inden for en begrænset afstand fra bygningerne.

Det vurderes, at der ikke vil forekomme nævneværdige støvgener fra ejendommen.

5.7.11 Risici

Kommunen vurderer, at der ved gennemførelse af diverse egenkontroller og foranstaltninger er foretaget de nødvendige forholdsregler for at minimere risici i forbindelse med gyllehåndtering og driftsuheld på bedriften i øvrigt.

5.7.12 Vurdering af BAT

Ammoniakreduktionskravet på 25 % er opnået ved at etablere gylleforsuring på 50 % af den flydende husdyrgødning fra AMS-kostalden samt installere skrabere på hhv. spalter i gl. kviestald og ny AMS-kostald.

Bedste tilgængelige staldteknik

Udvidelsen foregår primært i nybyggeri. Der etableres gylleforsuring og skrabere på spalteareal i eksisterende løsdriftsstald og ny AMS-kostald.

Ved brug af forsuring og etablering af skrabere på spalter, hvor det er muligt, vurderes det, at brug af BAT efterleves i både den nye og i de gamle staldanlæg.

Det er kommunens vurdering, at ansøger lever op til BAT- kravet (jf. afsnit 4.7.13) under hensyntagen til proportionalitetsprincippet med hensyn til:

- staldindretning
- foder
- opbevaring og behandling af husdyrgødning
- udbringning af husdyrgødning
- vand- og energiforbrug
- management

6. Miljø- og ressourcestyring samt renere teknologi.

For at sikre, at landbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en analyse af anvendelse og ressourcer i produktionen.

Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv. således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Det er også vigtigt, at gener fra støj, støv og lugt fra produktionen er så små som muligt.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om stræben mod renere teknologi i produktionen,

Renere teknologi sigter blandt andet på:

- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet

Renere teknologi er et bærende element i Miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Følgende initiativer er foretaget på ejendommen:

Hensigtsmæssig drift og renere teknologi:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Bedriftens bortskaffelse af affald registreres og dokumenteres.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

7. Offentlighedsfasen

Ansøgningen blev offentliggjort i lokalaviser d. 24. februar 2009 med en frist på 3 uger til at komme med bemærkninger.

Der indkom følgende bemærkninger til høringen:

Nabohøring:

I høringsperioden har Thisted kommune orienteret naboer til Lønnerupvej 13, 7700 Thisted angående udvidelsen af husdyrproduktionen.

Til stede var: Nabo J. Bertelsen Havlandsvej 11, 7700 Thisted, nabo Anders Kirk samt Gurli Kirk, Havlandsvej 9, 7700 Thisted og Dion Nørgaard Thisted kommune.

Der blev orienteret om udvidelsens omfang, lovgrundlag samt de fremtidige gener vurderet ud fra beregninger og angivelser i ansøgningskemaet for udvidelsen af husdyrproduktionen på Lønnerupvej 13.

Udleveret er: Kort over fremtidige vej og staldanlæg, ansøgningsmaterialet, lovgrundlag for generelle afstandskrav, bekendtgørelse om udsprinkling af overfladevand, BAT beskrivelse samt plan for trinvis udvidelse af produktionen.

Naboerne er bekymret for gener fra den fremtidige produktion angående:

Placering og afhentningssted for døde dyr.

Støj fra eksisterende ko og ungdyrstald, hvor fanggitteret larmer en del. Staldanlægget er placeret på en bakketop, og det kan være muligt, at lyden forplanter sig ned ad bakken. Gener fra trafik på den ønskede nyanlagte vej op til de nye driftsbygninger fra Havlandsvej, primært støv.

Problemer med, at Havlandsvej kan holde til den ekstra trafik som en ny tilkørsel ad Havlandsvej vil bevirke. Indkørsel fra Havlandsvej er ikke hensigtsmæssig for ejendommens marker. I de fleste tilfælde vil der være kortere tilkørsel fra Lønnerupvej ved brug af den eksisterende tilkørsel.

Naboer foreslår følgende til afhjælpning af problemerne:

At der ikke etableres en ny tilkørsel til Lønnerupvej 13 fra Havlandsvej, men den eksisterende tilkørsel ad Lønnerupvej anvendes.

Placering og afhentningssted for døde dyr ændres.

Der tilplanter et seksrækket hegn langs skel mod naboer beliggende Havlandsvej 9 og Havlandsvej 11.

Problemet med støj afhjælpes evt. i stalden eller ved mindre jordvold.

Den nye stald bygges længere fra naboskel end angivet i ansøgningsmaterialet.

For at afklare problemet ang. de gener naboerne beliggende Havlandsvej 9 og Havlandsvej 11 er bekymret for, vil projektet blive tilpasset med følgende punkter.

- Placering og afhentningssted for døde dyr ændres til det nuværende afhentningssted.
- Støj fra eksisterende stald, hvor fanggitteret larmer, bliver flyttet til nuværende kostald på østsiden af ejendommen. Der bliver derved ingen dyr i bygning, som lukkes med plader og anvendes til maskinhus/lade.
- Problemet med at Havlandsvej kan holde og de mange bekymringer omkring støv, støj og dermed uhensigtsmæssig trafik op til de nye driftsbygninger vil blive fjernet. Der ønskes derfor ikke nyetablering af en indkørselsmulighed fra Havlandsvej.
- Endvidere bliver der etableret 3 rækker læhegn syd for køresiloer, for at afgrænse ejendommen mod sydvest
Der vil samtidig blive mulighed for, at de 3 rækker læhegn mod vest, forlænges ned til Havlandsvej.

Hermed bliver der taget hensyn til naboerne beliggende Havlandsvej 9 og 11. Projektet er blevet tilpasset bedst muligt så støjen bliver fjernet via eksisterende tilkørsel til Lønnerupvej og vi håber hermed på positive tilbagemeldinger fra naboer og kommune.

Partshøring angående placering af gyllebeholdere:

Kommunen har den 12. maj udsendt partshøring angående placering af 2 gyllebeholdere minimum 5 m fra skel til Hovsørvej 50, 7700 Thisted. Arbejdet ønskes udført, som det fremgår af vedlagte tegninger.

I forbindelse med miljøansøgningen er der søgt om dispensation fra generelle afstandsregler i Husdyrbrugsloven (1572), § 8, om 30 m til naboskel.

Der indkom ingen kommentarer til den ansøgte placering af gyllebeholderne.

6 ugers høring:

Udkast til miljøgodkendelsen blev sendt i 6 ugers høring hos naboer og parter i sagen den 30. juli 2010 med en frist på 6 uger til at indsende bemærkninger.

Bemærkninger fra nabo Anders Kirk samt Gurli Kirk, Havlandsvej 9, 7700 Thisted via Advokat Funch & Nielsen samt svarbrev fra ansøgers konsulent er medtaget i bilag.

8. Samlet vurdering

Thisted Kommune vurderer, at der i denne godkendelse er stillet sådanne vilkår, at den fremtidige drift efter udvidelsen af Lønnerupvej 13 skønnes at blive på et miljømæssigt tilfredsstillende niveau.

Den samlede vurdering af projektet er, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet.

Tilførsel af kvælstof fra luften til naturarealer øges ikke i et omfang, så dette vil påvirke naturarealerne nævneværdigt.

Udvaskningen af kvælstof fra markene øges ikke i et omfang, der vil påvirke hverken grundvand, vandløb, søer eller fjorde nævneværdigt.

Der vil kun ske en mindre forøgelse af fosforoverskuddet på markerne. Tilførsel af fosfor til vandløb, søer eller fjorde vil ikke øges i et omfang, der vil påvirke vandområderne nævneværdigt.

Projektet vil ikke medføre en forøgelse af næringsstofftilførslen til internationale naturbeskyttelsesområder i et omfang, der vil kunne svække de arter eller naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for områderne.

Kommunen vurderer derfor, at udvidelsen ikke vil give nævneværdige større gener for naboer, eller at landskabet vil blive påvirket nævneværdigt.

9. Offentliggørelse og klagevejledning

Denne godkendelse kan påklages til Miljøklagenævnet inden 4 uger efter afgørelsens annoncering. Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagen. Annonceringen af godkendelsen vil ske i Thisted Dagblad og lokalaviser 29. september 2010.

Klagefristen udløber 27. oktober 2010.

En eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til Thisted Kommune, Teknisk Forvaltning, Miljøafdelingen, Kirkevej 9, 7760 Hurup Thy, som videresender klagen med sagens akter. Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse om miljøgodkendelse kan endvidere indbringes for domstolene jf. Miljøbeskyttelseslovens § 101. En eventuel sag skal være indsendt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Thisted den 29. september 2010.

Gro Heen

Dion Nørgaard

sektionsleder Åbent land
telefon: 99 17 22 30
E-mail: grhe@thisted.dk

Civilingeniør
telefon: 99 17 22 33
E-mail: dn@thisted.dk

Kopi med kortbilag sendes til:

- khs@landbo-limfjord.dk (Landboforeningen)
- jkt@sportsfiskerforbundet.dk (Danmarks sportsfiskerforbund)
- Natur@dof.dk (Dansk Ornitologisk Forening)
- dn@dn.dk (Danmarks Naturfredningsforening)
- husdyr@ecocouncil.dk (Det økologiske Råd)
- post@aal.mim.dk (Miljøcenter Aalborg)
- thisted@dof.dk (DOF – Nordvestjylland)
- poul-lotte@vip.cybercity.dk